บุญกฐิน

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ๒๕๕๓

๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

โดย

มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

คติ ของ หลวงพ่อวัดปากน้ำ
(พระมงคลเทพมุนี - สด จนฺทสโร)

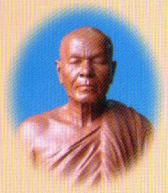

รักษ์ร่างพอสร่างร้าย รอดตน
ยอดเยี่ยม "ธรรมกาย" ผล ผ่องแผ้ว
เลอเลิศล่วงกุศล ใดอื่น
เชิญท่านถือเอาแก้ว ก่องหล้าเรืองสกล

ประกอบเหตุ สังเกตผล ทนเอาเถิด ประเสริฐนัก
ไม่หยุด ไม่ถึงพระ ตัวหยุดนี่แหละ เป็นตัวสำเร็จ
ผลไม้ตก นกชุม น้ำเย็นปลาชอบอาศัย

ด้วยความหมั่น มั่นใจ ไม่ประมาท
รักษาอาตม์ ข่มใจ ไว้เป็นศรี
ผู้ฉลาด อาจตั้งหลัก พำนักดี
อันห้วงน้ำ ไม่มี มารังควาน

ประกอบเหตุ สังเกตผล สนใจเถิด ประเสริฐนัก
ประกอบในเหตุ สังเกตในผล สนใจเข้าเถิด ประเสริฐดีนัก
ประกอบที่ในเหตุ สังเกตดูในผล สนใจหนักเข้าเถิด ประเสริฐดียิ่งนัก

ขุดบ่อล่อธารา ให้อุตส่าห์ขุดร่ำไป
ขุดตื้นตื้นน้ำบ่มี ขุดถึงที่น้ำจึงไหล

เกิดมาว่าจะมาหาแก้ว พบแล้วไม่กำ จะเกิดมาทำอะไร
สิ่งที่อยากก็หลอก สิ่งที่หยอกเขาก็ลวง ทำให้จิตเป็นห่วงใย
เลิกอยาก ลาหยอก รีบออกจากกาม เดินตามขันธ์สามเรื่อยไป
เสร็จกิจสิบหก ไม่ตกกันดาร เรียกว่า นิพพาน ก็ได้

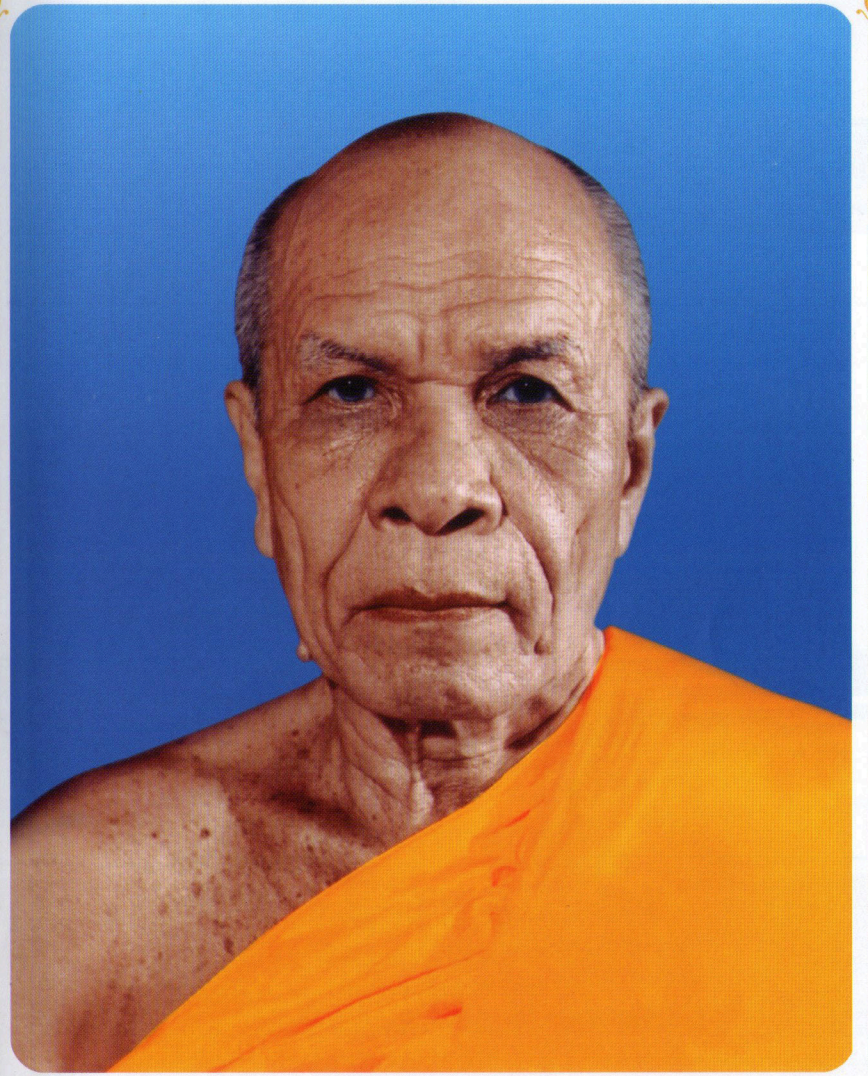

หลวงพ่อวัดปากน้ำ
พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

" .....พระมหาเจดีย์สมเด็จฯที่พวกเราร่วมใจกันสร้างนี้ จะเป็นมหาปูชนียสถานที่สำคัญมาก เพราะจะเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุและสิ่งสำคัญที่ศักดิ์สิทธิ์หลายอย่างเอาไว้สืบบวรพระพุทธศาสนา ให้เจริญมั่นคง เป็นที่เคารพสักการบูชาของเหล่ามนุษย์และเทพยดาทั้งหลาย....."

หลวงป้า

หลวงป้า

พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงฺคโล)

อุโบสถ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ได้รับรางวัล
"อนุรักษ์สถาปัตยกรรมไทยดีเด่น พ.ศ.๒๕๓๙" จาก
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คุณนัทธมน เลิศมหโชค
ประธานใหญ่กฐินสามัคคีมหากุศล ปี ๒๕๕๓

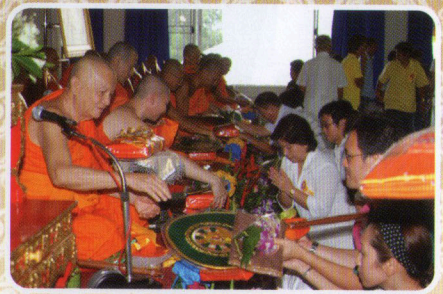

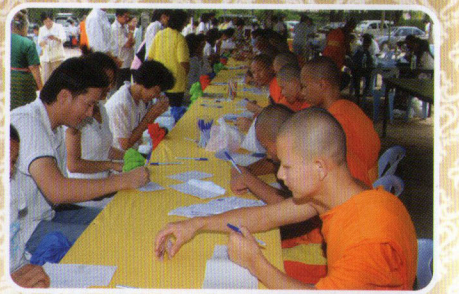

กฐินสามัคคีมหากุศล
วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
ปี ๒๕๕๒

คุณปิยะบุตร-สุจินตนา ชลวิจารณ์ พร้อมครอบครัว
ประธานอุปถัมภ์กฐินสามัคคีมหากุศล ปี ๒๕๕๓
ประธานใหญ่กฐินสามัคคีมหากุศล ปี ๒๕๕๒

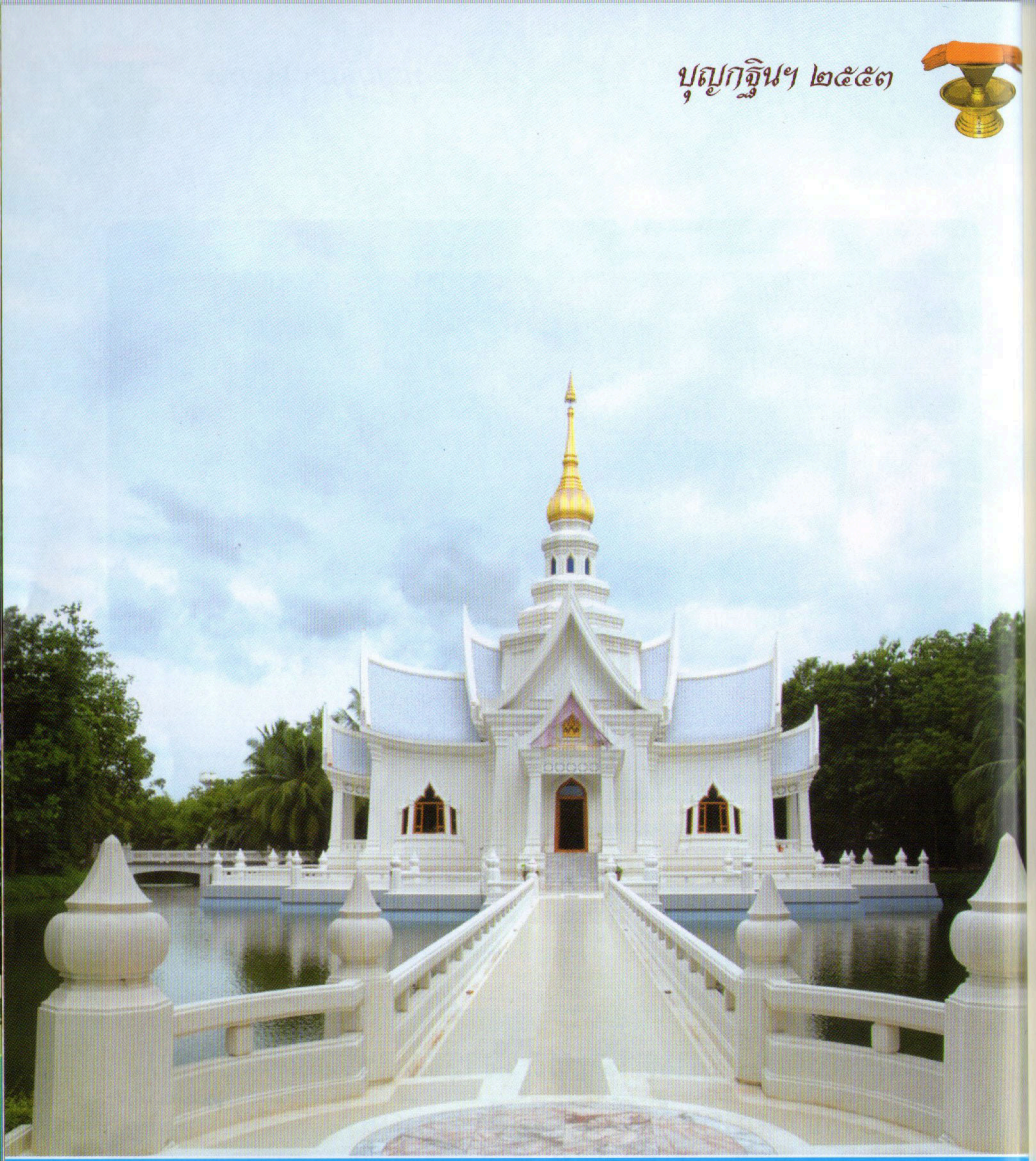

"วิหารพุทธภาวนา" ลักษณะเป็นอาคารทรงไทยประยุกต์ มีน้ำล้อมรอบ เป็นวิเวกสถาน สำหรับผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหลายมาเจริญภาวนาธรรมตามแนววิชชาธรรมกายตลอด ๒๔ ชั่วโมง

คำนำ

มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ได้เป็นเจ้าภาพจัดทอดกฐินสามัคคีมหากุศล ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายารามในทุกๆ ปี ในปี พ.ศ.๒๕๕๓ นี้ มูลนิธิฯได้กำหนดจัดทอดกฐินดังกล่าวขึ้นเช่นเคย ในวันอาทิตย์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ โดยมี **คุณนัทธมน เลิศมหโชค** เป็นประธานใหญ่กองกฐินสามัคคีในปีนี้

กฐินทาน มีอานิสงส์มากทั้งแก่ **ผู้ถวายกฐิน** (ผู้ที่มีศรัทธาสละทรัพย์ของตนเอง และ/หรือผู้ที่ขวนขวายด้วยศรัทธาในการจัดให้มีการทอดกฐิน) และ **ผู้รับกฐิน** (พระภิกษุผู้อยู่จำพรรษาในอาวาสครบถ้วนตามพระวินัย) ซึ่งต่างจากทานกุศลทั่วไป และ กฐินทาน นี้ ยังถือว่าเป็น **กาลทาน** คือ ทานที่กระทำได้ในระยะเวลาที่กำหนดเท่านั้น นับว่าเป็นทานบารมีที่กระทำได้ยาก จึงมีสาธุชนอีกจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่เข้าใจในสาระสำคัญของ **บุญกฐิน** นี้

มูลนิธิฯ จึงดำริที่จะจัดพิมพ์หนังสือ **บุญกฐิน วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ๒๕๕๓** เพื่อเป็นหนังสือที่ระลึกแจกให้แก่ท่านที่ได้มีโอกาสมาร่วมบุญกฐินกับมูลนิธิฯในปีนี้ เนื้อหาหนังสือจะกล่าวโดยสังเขปในเรื่องของ **บุญกฐิน** ทั้งองค์ประกอบของกฐิน การทอดผ้ากฐิน และอานิสงส์กฐิน เพื่อยังให้ผู้อ่านทุกท่านที่ได้ร่วมบุญกฐินนี้เกิดความเข้าใจและความอิ่มใจในบุญที่สำเร็จจากการทอดกฐินในครั้งนี้

นอกจากสารธรรมต่างๆที่มีอยู่มากมายในหนังสือ บุญกฐิน วัดหลวงพ่อสดฯ นี้ ในเล่มยังได้รวบรวมรายชื่อผู้นำบุญกฐิน ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๓

ลงไว้ในหนังสือนี้ด้วย แต่ด้วยเป็นปีแรกที่มีการจัดพิมพ์และรวบรวมรายชื่อผู้นำบุญกฐิน การประชาสัมพันธ์อาจกระทำได้ไม่ทั่วถึง อาจมีสาธุชนบางท่านที่ไม่ได้มาที่วัดหลวงพ่อสดฯในระหว่างที่มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนมาปวารณาร่วมเป็นเจ้าภาพทอดกฐินนี้ ทำให้บางท่านอาจไม่ทราบและไม่ได้ปวารณาไว้กับเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯภายในระยะเวลาที่กำหนด (แม้จะมีความตั้งใจร่วมเป็นผู้นำบุญประเภทต่างๆดังเช่นที่เคยทำมาทุกปี) อาจเป็นเหตุให้ไม่ปรากฏชื่อของท่านในฐานะประธานร่วม หรือ รองประธานกองกฐินสามัคคีมหากุศลในหนังสือนี้ คณะอนุกรรมการฯต้องกราบขออภัยในความบกพร่องมา ณ ที่นี้ด้วย คณะอนุกรรมการฯขอน้อมรับคำแนะนำที่กอร์ปด้วยเมตตาจิตจากทุกๆท่านไว้เพื่อแก้ไขในโอกาสต่อไป

ขออำนาจกุศลผลบุญดังกล่าวที่ทุกท่านกระทำด้วยดีแล้ว ทั้ง กาย วาจา และใจ ส่งผลให้ทุกท่านมีความเจริญ มั่นคง รุ่งเรือง ไพบูลย์ ในบวรพระพุทธศาสนาสมดังกุศลเจตนาของท่านทั้งหลายเป็นผู้สมบูรณ์ด้วย **มนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ** ทุกภพทุกชาติ ตราบเข้าถึงธรรม บรรลุ มรรค-ผล นิพพาน ถึงซึ่ง**นิพพานสมบัติ** ตลอดกาลนานเทอญ

ขออนุโมทนา

คณะอนุกรรมการจัดเตรียมงานกฐิน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓

มหากัสสปเถราปทานที่ ๕* ว่าด้วยผลแห่งการสร้างพุทธเจดีย์

[๕] ในกาลเมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้า พระนามว่า **ปทุมุตตระ** เชษฐบุรุษของโลก ผู้คงที่ ผู้เป็นนาถะของโลก นิพพานแล้ว ชนทั้งหลายทำการบูชาพระศาสดา หมู่ชนมีจิตร่าเริงเบิกบานบันเทิง เมื่อเขาเหล่านั้นเกิดความสังเวช ปีติย่อมเกิดแก่เรา เราประชุมญาติและมิตรแล้ว ได้กล่าวคำนี้ว่า พระมหาวีรเจ้าปรินิพพานแล้ว เชิญพวกเรามาทำการบูชากันเถิด พวกเขารับคำว่าสาธุแล้ว ทำความร่าเริงให้เกิดแก่เราอย่างยิ่งว่า พวกเราจักทำการก่อสร้างบุญในพระพุทธเจ้าผู้เป็นนาถะของโลก ได้ให้สร้างเจดีย์อันมีค่าทำอย่างเรียบร้อย สูง ๑๐๐ ศอก กว้าง ๑๕๐ ศอก พุ่งขึ้นในท้องฟ้า ดุจวิมาน

ครั้นสร้างเจดีย์อันมีค่างดงามด้วยระเบียบอันดีไว้ในที่นั้นแล้ว ได้ยังจิตของตนให้เลื่อมใสบูชาเจดีย์อันอุดม เจดีย์นั้นย่อมรุ่งเรืองดังกองไฟโพลงอยู่ในอากาศ ดังเช่นพญารังดอกบานสะพรั่ง ย่อมสว่างไปทั่วทั้ง ๔ ทิศ เหมือนสายฟ้าในอากาศ เรายังจิตให้เลื่อมใสในห้องพระบรมธาตุนั้น ก่อสร้างกุศลเป็นอันมาก ระลึกถึงกรรมเก่าแล้วได้เข้าถึงไตรทศ เราอยู่บนยานทิพย์อันเทียมด้วยม้าสินธพพันตัว วิมานของเราสูงตระหง่าน สูงสุด ๗ ชั้น กูฏาคาร (ปราสาท) พันหนึ่ง สำเร็จด้วยทองคำล้วน ย่อมรุ่งเรือง ยังทิศทั้งปวงให้สว่างไสวด้วยเดชของตน

---

* พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อปทาน ,พระไตรปิฎกฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย เล่มที่ ๗๐ หน้า ๕๑๒ ข้อที่ ๕

ในกาลนั้น ศาลาหน้ามุขแม้เหล่าอื่นอันสำเร็จด้วยแก้วมณีมีอยู่ แม้ศาลาหน้ามุขเหล่านั้น โชติช่วงด้วยรัศมีทั่ว ๔ ทิศโดยรอบกูฏาคารอันบังเกิดขึ้นด้วยบุญกรรม อันบุญกรรมนิรมิตไว้เรียบร้อย สำเร็จด้วยแก้วมณี โชติช่วงทั่วทิศน้อยทิศใหญ่โดยรอบ โอภาสแห่งกูฏาคารอันโชติช่วงอยู่เหล่านั้น เป็นสิ่งไพบูลย์ เราครอบงำเทวดาทั้งปวงได้ นี้เป็นผลแห่งบุญกรรม

เราได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดินามว่า **อุพพิทธะ** ครอบครองแผ่นดินมีสมุทรสาครทั้งสี่เป็นขอบเขต ในหกหมื่นกัป

ในภัทรกัปนี้ เราได้เป็นเหมือนอย่างนั้น ๓๐ ครั้ง คือ เป็นพระเจ้าจักรพรรดิผู้มีกำลังมาก ยินดีในกรรมของตน สมบูรณ์ด้วยรัตนะ ๗ ประการ เป็นใหญ่ในทวีปทั้ง ๔ ในครั้งนั้น ปราสาทของเราสว่างไสวดังสายฟ้า ด้านยาว ๒๔ โยชน์ ด้านกว้าง ๑๒ โยชน์ นครชื่อรัมมกะ มีกำแพงและค่ายมั่นคง ด้านยาว ๕๐๐ โยชน์ ด้านกว้าง ๒๕๐ โยชน์ คับคั่งด้วยหมู่ชน เหมือนเทพนครของชาวไตรทศ เข็ม ๒๕ เล่ม เขาใส่ไว้ในกล่องเข็ม ย่อมกระทบกันและกัน เบียดเสียดกันเป็นนิจ ฉันใด แม้นครของเรา ก็ฉันนั้น เกลื่อนด้วยช้างม้าและรถ คับคั่งด้วยหมู่มนุษย์ น่ารื่นรมย์ เป็นนครอันอุดม เรากินและดื่มอยู่ในนครนั้น แล้วไปเกิดเป็นเทวดาอีก กุศลสมบัติได้มีแก่เรา

ในภพสุดท้าย เราเกิดแล้วในสกุลพราหมณ์ สั่งสมรัตนะไว้มาก สละทรัพย์ ๘๐ โกฏิ แล้วออกบวช คุณวิเศษเหล่านี้ คือ ปฏิสัมภิทา ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญญา ๖ เราทำให้แจ้งแล้ว คำสอนของพระพุทธเจ้า เราได้ทำเสร็จแล้ว ฉะนี้แล.

ทราบว่า ท่านพระมหากัสสปเถระ ได้กล่าวคาถาเหล่านี้ ด้วยประการฉะนี้แล.

จบ มหากัสสปเถราปทาน

นรชีวชาดก*

สมเด็จพระบรมศาสดาเมื่อประทับอยู่ ณ พระเชตวันมหาวิหาร ทรงปรารภการถวายผ้าพระกฐินของพระเจ้าปเสนทิโกศล จึงได้ตรัสคาถามีคำเริ่มต้นว่า **เย ชนา สุขมิจฺฉนฺตา** ดังนี้เป็นต้น

คราวนั้นเมื่อถึงฤดูฝน พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงให้ราชบุรุษตีกลองเป่าร้องไปทั่วพระนครว่า ท่านผู้เจริญทั้งหลาย พวกท่านจงอุปัฏฐากพระภิกษุด้วยปัจจัยตามมีตามได้ ในช่วง ๓ เดือนนี้เถิด ส่วนพระองค์ทรงนิมนต์พระกัจจายนเถระให้จำพรรษาในอารามของพระองค์ ๓ เดือนล่วงไป ทรงมีรับสั่งให้หานายช่างทอผ้ามาทอผ้า แล้วให้ราชบุรุษนำผ้าสาฎกสะอาดมาผืนหนึ่ง ให้ตัดย้อมเป็นผ้าพระกฐินถวายแด่พระสงฆ์ ให้เตรียมอุปกรณ์ทุกอย่าง จัดข้าวต้มข้าวสวยเป็นต้นไว้ให้พร้อม ถือประทีปธูปเทียนของหอมและดอกไม้เป็นต้นด้วยพระองค์เองเสด็จไปยังอาราม ทรงนิมนต์ภิกษุสงฆ์ มีพระกัจจายนะเป็นประธาน เมื่อพระภิกษุฉันเสร็จแล้ว ได้ตรัสว่าพวกเราจะถวายผ้ากฐินแด่พระสงฆ์ แล้วมอบผ้ากฐินนั้นแด่พระสงฆ์ ครั้งนั้นพระกัจจายนเถระรับผ้ากฐินแล้วให้ภิกษุสงฆ์ประชุมพร้อมกันในสีมานั้นสวดกรรมวาจา ถอดจีวรเก่า อธิษฐานจีวรใหม่ ครองผ้ากฐินนั้นแล้วนั่ง ณ อาสนะที่เขาจัดไว้ คราวนั้น พระเจ้าปเสนทิโกศล พร้อมด้วยบริวารของพระองค์เกิดความโสมนัส พระเถระถวายอนุโมทนาแด่พระราชา แล้ว

---

* นรชีวชาดก ,สุธนกุมารวรรค, เชียงใหม่ปัณณาสชาดก เล่ม ๑, กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร,๒๕๔๑ หน้า ๒๐๗-๒๑๗

แสดงธรรมเทศนาที่แสดงถึงอานิสงส์การถวายผ้ากฐิน เมื่อจบเทศนา ข้าราชบริพารทุกๆ คนบรรลุโสดาปัตติผลเป็นต้น เพราะพระราชาบรรลุธรรมอันเลิศ ดังนั้นพระองค์จึงปรารถนาพระสัพพัญญูโพธิญาณ แต่ไม่ได้ธรรมอันเลิศในอัตภาพนั้นแต่ว่าธรรมนั้นได้เป็นปัจจัยแห่งพระสัพพัญญูโพธิญาณ คราวนั้นภิกษุทั้งหลายนั่งประชุมกันที่โรงธรรมโจษจันกันว่า อาวุโสทั้งหลาย พระเจ้าปเสนทิโกศลถวายผ้ากฐินแด่พระกัจจายนเถระ แม้ได้ฟังธรรมที่แสดงอานิสงส์การถวายผ้ากฐินจากสำนักของพระเถระก็ยังไม่ได้ธรรมอันเลิศแม้เพียงโสดาปัตติมรรคเลย แต่ข้าราชบริพารทั้งปวงฟังธรรมที่แสดงอานิสงส์แห่งการถวายผ้าพระกฐินนั้นแล้วก็บรรลุโสดาปัตติมรรคเป็นต้น สมเด็จพระบรมศาสดาทรงได้ฟังถ้อยคำนั้นแล้วเสด็จมาตรัสถามว่า พวกเธอนั่งประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ด้วยเรื่องอะไรเป็นเหตุเล่า เมื่อภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องราวให้ทรงทราบ จึงตรัสว่า ชื่อว่าการถวายผ้ากฐินจะมีในกาลบัดนี้ก็หาไม่ แม้ในกาลก่อนเราตถาคตถือกำเนิดเป็นพระโพธิสัตว์เตือนกุฎุมพีคนหนึ่งให้เขาถวายผ้ากฐินแด่พระผู้มีพระภาคนามว่าปทุมุตระ ได้บรรลุพระสัพพัญญุตญาณในกาลบัดนี้แล แล้วพระพุทธองค์ก็ทรงดุษณีภาพอยู่ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลอาราธนาเพื่อจะทราบเหตุนั้น พระพุทธองค์จึงทรงนำอดีตนิทานมาตรัสเล่าต่อไปนี้

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในอดีตกาลได้มีพระราชานามว่า**อานันทะ** ทรงครองราชสมบัติในเมืองหงสาวดี คราวนั้นพระโพธิสัตว์เกิดในตระกูลยากจนเจริญวัยขึ้น มีนามปรากฏว่า**นรชีวะ** เลี้ยงมารดาของตน ไม่ไกลเมืองหงสาวดีนั้นยังมีบ้านตำบลหนึ่งมี ๕ ตระกูล อยู่ที่บ้านตำบลนั้น มีคน ๕ คนอยู่ที่บ้านนั้นเหมือนกัน ต่างเป็นสหายของกันและกัน คนทั้ง ๕ เหล่านั้น คือ คนหนึ่งเป็นช่างซ่อมรถ คนหนึ่งเป็นนายพรานล่าเนื้อ คนหนึ่งเป็นนายพรานล่านก คนหนึ่งเป็นช่างกัลบก คนหนึ่งเป็นกุฎุมพี พวกเขาเหล่านี้เป็นสหาย

ที่รักกันอยู่หมู่บ้านนั้น คนทั้ง ๕ เหล่านั้น คนเป็นกุฎุมพีมีศรัทธาเลื่อมใสฟังธรรมเทศนาของพระผู้มีพระภาค นามว่าปทุมุตระแล้วได้ทำบุญมีให้ทานเป็นต้น คราวนั้น พระโพธิสัตว์ทำงานรับจ้างคนอื่นท่องเที่ยวไปถึงบ้านนั้นโดยลำดับ ได้เฝ้านากุฎุมพีนั้น ทำงานจ้างที่โรงนาได้สร้างโรงนาหลังหนึ่งเป็นที่อยู่ ต่อมาพระโพธิสัตว์เลื่อมใสศรัทธาในศาสนาของพระผู้มีพระภาคพระนามว่า**ปทุมุตระ** จึงกล่าวกับท่านกุฎุมพีว่า นาย ธรรมดาว่าคนที่มีทรัพย์มากอย่างท่าน ควรให้ทานที่มีผลมากกว่าทานทั้งปวงแน่แท้ กุฎุมพีจึงถามพระโพธิสัตว์ว่า พ่อ ทานชื่ออะไรมีผลมากท่านจงบอกทานนั้นแก่เราเถิด พระโพธิสัตว์จึงกล่าวว่า นายท่านควรถวายทานคือผ้ากฐินจีวรซึ่งมีผลมากกว่าทานทั้งปวง กุฎุมพีได้ฟังคำนั้นได้เกิดความดีใจ ปรารถนาจะถวายกฐินทาน จึงคิดว่า เราปรารถนาจะถวายทานที่เป็นสมณบริขาร มีเตียง ตั่ง ฟูก หมอน เป็นต้น แด่ภิกษุทั้งหลาย จึงเรียกสหายทั้ง ๔ ของตนมา พูดว่า ท่านผู้เจริญ เมื่อก่อนพวกเราทุกคน ทำบุญทำกุศลแล้วมาเกิดเป็นสหายที่รักกันอย่างนี้ ก็ด้วยอานุภาพของบุญกุศลที่พวกเราทำไว้เมื่อก่อนนี้ บัดนี้พวกเราจักถวายกฐินทาน จึงชักชวนสหายทั้ง ๔ มาพร้อมกัน สหายทั้ง ๔ คนนั้น ช่างกัลบกเท่านั้นอนุโมทนากฐินทานของกุฎุมพีด้วยกล่าวอย่างแข็งขันแล้วทำความขวนขวาย แต่อีก ๓ คน แม้เมื่อกุฎุมพีพูดย้ำแล้วย้ำอีก ก็กล่าวว่าพวกท่านร่วมกันถวายเถอะ ไม่ยินดีกฐินทานของกุฎุมพี กล่าวว่า นายผู้เจริญ บัดนี้พวกเราทำงานเลี้ยงชีวิตของตน แต่ว่าบัดนี้พวกเรามีงานต้องทำ คราวนั้นกุฎุมพีเมื่อไปวิหารกับพระโพธิสัตว์ ถือผ้ากฐินพร้อมทั้งบริขารไปยังสำนักของพระผู้มีพระภาคนามว่าปทุมุตระ กราบที่พระบาทมอบถวายจีวรนั้นเพื่อกฐิน พระปทุมุตระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงทรงอนุญาตให้พระสุชาตเถระสาวกของพระองค์กรานกฐิน ฝ่ายกุฎุมพีเห็นเหตุการณ์นั้นได้เกิดปีติโสมนัส กราบพระบาทของพระผู้มีพระภาค พลางกราบทูลว่า

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอพระผู้มีพระภาคจงพยากรณ์วิบากที่เป็นผลแห่งกฐินทานของข้าพระองค์เถิด พระผู้มีพระภาคทรงอนุโมทนากฐินทานของกุฎุมพีนั้น เมื่อจะทรงประกาศผลอานิสงส์แห่งกฐินทานจึงตรัสประพันธ์คาถาแรกนี้ว่า

เหล่าชนที่ปรารถนาสุข ถวายผ้ากฐินแด่พระสงฆ์ย่อมได้รับความสุขอันเป็นผลของการถวายผ้ากฐินในกาลทุกเมื่อ

แลก็พระผู้มีพระภาคเมื่อจะทรงแสดงอานิสงส์แห่งกฐินทานของกุฎุมพีด้วยพระสุรเสียงอันไพเราะ จึงตรัสคาถาเหล่านี้ว่า

เหล่าชนที่ถวายกฐินทานอันสูงสุดแด่พระสงฆ์ย่อมได้รับความสุขในเทวโลกและมนุษย โลก แม้ชนเหล่านั้นเมื่อท่องเที่ยวไปเกิดในภพทั้งปวง ไม่ว่าจะเกิดเป็นเทวดาหรือมนุษย์ ย่อมจะเกิดดีในกาลทั้งปวง พวกเขาเหล่านั้นย่อมพ้นจากความทุกข์ ไม่เกิดในอบาย เกิดเป็นกษัตริย์ได้รับความสุขในเทวโลกหรือมนุษยโลก พวกเขาดำรงชีวิตอยู่นานในเทวโลกเสวยสมบัติอันเลิศ เคลื่อนจากภพนั้นแล้วเกิดเป็นมนุษย์มีความสุขในหมู่มนุษย์ พวกเขาถวายกฐินทานย่อมไม่เกิดในตระกูลต่ำ จะเกิดในสองตระกูลคือ ตระกูลกษัตริย์หรือพราหมณ์ทุกเมื่อ พวกเขาเพียบพร้อมด้วยโภคสมบัติ มีทรัพย์มียศ สุขอันเลิศ นี้เป็นผลของกฐินทาน

คราวนั้นกุฎุมพีได้ฟังอานิสงส์กฐินทานในสำนักของพระปทุมุตระพระผู้มีพระภาค ได้เกิดปีติยินดีเลื่อมใสในศาสนาของพระผู้มีพระภาคอย่างยิ่ง แต่ว่า นรชีวพระโพธิสัตว์หมอบแทบบาทมูลของพระปทุมุตรพระผู้มีพระภาคนั้น ทำความปรารถนาว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ บุญเหล่านี้ที่ท่านกุฎุมพีทำเราเตือนให้ทำ ขอจงเป็นปัจจัยเพื่อความเป็นพระพุทธเจ้าของเราในอนาคตกาลเถิด จึงกล่าวคาถานี้ว่า

ด้วยบุญกรรมนี้ ขอข้าพเจ้าจงเป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตกาล ข้าพเจ้าเกิดในภพใดๆ ขอข้าพเจ้าจงอย่าได้เป็นคนจนคนยากเลย

พระผู้มีพระภาคนามว่าปทุมุตระ ทรงสดับคำนั้นแล้ว เมื่อจะพยากรณ์พระโพธิสัตว์ จึงตรัสประพันธ์คาถานี้ว่า

ในอนาคตแสนกัลป์นับแต่นี้ จักมีพระพุทธเจ้าพระนามว่าโคตมะแน่นอน

พระมหาสัตว์ครั้นได้ฟังพยากรณ์อย่างนี้แล้วได้มีจิตยินดี คราวนั้นกุลธิดาคนหนึ่งถือผ้าขาวผืนหนึ่งมาวางไว้แทบพระบาทของพระปทุมุตรพระผู้มีพระภาค บูชาพระผู้มีพระภาคด้วยดอกโกมุท กราบทูลว่า ข้าแต่พระผู้มีพระภาคผู้เจริญ ขอให้หม่อมฉันบรรลุนิพพานในสำนักของบุรุษนี้ ในเวลาที่สัตบุรุษนี้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตกาล แล้วจึงได้ทำความปรารถนาว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ หากหม่อมฉันท่องเที่ยวไปในสงสาร ขอให้หม่อมฉันได้เป็นภริยาของสัตบุรุษนี้ ทุกๆชาติ ขณะนั้นกุมารคนหนึ่ง วางผ้าโพกศีรษะสีทองประดับด้วยรัตนะต่างๆ สวยงาม มีค่าถึง ๑,๐๐๐ กหาปณะไว้แทบบาทมูลของพระปทุมุตรพระผู้มีพระภาค ทำความปรารถนาว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์จักเป็นราชโอรสของสัตบุรุษนี้ในพุทธกาล คราวนั้นเศรษฐีคนหนึ่งถือแหวนตราวงหนึ่ง มีค่า ๑,๐๐๐ กหาปณะ แล้ววางไว้แทบบาทมูลของพระผู้มีพระภาค ได้ตั้งความปรารถนาว่า ข้าแต่พระผู้มีพระภาคผู้เจริญ ในพุทธกาลข้าพระองค์จักเป็นบิดาของสัตบุรุษนี้ ตั้งแต่นั้นมาพระโพธิสัตว์ มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก ดำรงชีวิตอยู่ เมื่อสิ้นอายุ เคลื่อนจากอัตภาพนั้นแล้วไปเกิดในภพดุสิต กุฎุมพีผู้ถวายกฐินดำรงชีวิตอยู่ชั่วอายุเคลื่อนจากอัตภาพนั้น เกิดเป็นภุมเทวดาที่วิมานทองอันวิจิตรด้วยรัตนะที่ภูเขาคันธมาทน์นี้ในหิมวันต์ประเทศ เสวยทิพย์สมบัติอยู่ ณ ที่นั้น ช่างกัลบกตายไปเกิดในตระกูลพ่อค้าในเมืองพาราณสี ช่างซ่อมรถเคลื่อนจากอัตภาพนั้นเกิดเป็นเสือโคร่งที่ฝั่งน้ำใกล้หนทางใหญ่ในชนบทนั้น เวลาที่

มนุษย์ร้อนเหน็ดเหนื่อย กระหายเพราะเดินทางไกลย่อมมาที่ฝั่งเพื่อดื่มน้ำ เสือนั้นก็จะกินมนุษย์เหล่านั้น พรานล่าเนื้อเคลื่อนจากอัตภาพนั้นไปเกิดเป็นยักษ์ที่ต้นไทรต้นหนึ่งใกล้หนทางใหญ่คอยกินมนุษย์ที่มานั่งพักผ่อนโคนต้นไทร ส่วนพรานล่านกตายแล้วไปเกิดเป็นนกกระเต็นที่ต้นไม้ต้นหนึ่งที่ทางสามแพร่งตรงกลางระหว่างทางสามสายที่ไม่มีคนรู้จักในป่าหิมวันต์ทางสามสายนั้น สายหนึ่งไปเมืองพาราณสี สายหนึ่งไปเมืองสุวรรณภูมิ สายหนึ่งไปภูเขาคันธมาทน์ สมเด็จพระบรมศาสดาเมื่อจะทรงประกาศเนื้อความนั้นให้แจ่มแจ้ง จึงตรัสประพันธ์คาถาว่า

นรชีวะเคลื่อนจากอัตภาพนั้นเกิดในสวรรค์ชั้นดุสิต กุฎุมพีผู้ถวายผ้ากฐินทานเกิดเป็นภุมเทวดา ช่างกัลบกจุติจากอัตภาพนั้นเกิดในตระกูลพ่อค้า ช่างซ่อมรถจุติจากอัตภาพนั้นเกิดเป็นเสือที่หนทางใหญ่ พรานล่าเนื้อจุติจากอัตภาพนั้นเกิดในกำเนิดยักษ์ พรานล่านกเกิดเป็นนกกระเต็นที่ยอดไม้

ทั้ง ๕ คนนั้น ช่างกัลบกประกอบอาชีพค้าขาย เพราะเกิดในตระกูลพ่อค้า ฉะนั้นพ่อค้านั้นจึงได้รับการขนานนามว่า กัปกวาณิช เพราะอำนาจการเรียกกันมาแต่ก่อน ต่อมาวันหนึ่งกัปกวาณิชสละอุปกรณ์การค้าขาย คิดว่าพรุ่งนี้แหละเราจะเดินทางไปยังเมืองสุวรรณภูมิ วันรุ่งขึ้นพร้อมด้วยบริวารที่เป็นพ่อค้าออกจากหมู่บ้านเดินทางไปยังเมืองสุวรรณภูมิ เดินทางมาหลายคืนหลายวันโดยลำดับ จนกระทั่งถึงฝั่งแม่น้ำ ลำดับนั้น เสือตัวนั้นพอเห็นพ่อค้านั้นเท่านั้นก็เกิดความดีใจด้วยอำนาจแห่งความเป็นสหายที่รักกันมาแต่ก่อน จึงถามพ่อค้าว่า สหายที่รัก บัดนี้ ท่านจะเดินทางไปไหน กัปกวาณิชนั้นพูดว่า พระยาเสือผู้เจริญ บัดนี้เราจะไปยังเมืองสุวรรณภูมิ เสือนั้นได้ฟังคำนั้นจึงขอร้องให้กัปกวาณิชและบริวารของเขาพักอยู่ที่พักของตนหนึ่งคืนแล้วหาเนื้อมาให้ วันรุ่งขึ้นได้กล่าวว่า สหายที่รัก ยักษ์ตนหนึ่งอยู่ที่ต้นไทรต้นหนึ่ง ณ หนทางที่จะเดินไปนั้น จับคนกินเสียเป็นอันมาก แล้ว

ส่งสหายนั้นไป ได้ให้โอวาทว่า สหายที่รัก ท่านอย่านั่งอย่านอนที่ตรงนั้นเลย พ่อค้านั้นก็เดินทางโดยลำดับจนกระทั่งถึงต้นไทรนั้น ขณะนั้นยักษ์ได้ลงจากต้นไทรเดินไปหาอาหาร เห็นพ่อค้าแล้วเกิดความดีใจรักใคร่พ่อค้า เพราะเป็นสหายกันมาก่อน จึงกล่าวว่า สหาย นี่นายจะเดินทางไปไหน พ่อค้าจึงกล่าวว่า สหายที่รัก เราจักไปเมืองสุวรรณภูมิ ยักษ์จึงให้กัปกวาณิชพักอยู่ที่นั่นคืนหนึ่ง ให้ผลไทรและผลไม้อื่นๆ มีขนุนเป็นต้นกิน วันรุ่งขึ้นจึงส่งเขาไป กล่าวว่า เพื่อนรัก นกกระเต็นตัวหนึ่งอาศัยอยู่ที่ยอดไม้ต้นหนึ่ง ระหว่างทางสามแพร่งข้างหน้า ท่านอย่าไปทางนั้นเลย พ่อค้าฟังคำนั้นแล้วได้เดินทางไปโดยลำดับถึงทางสามแพร่ง ยืนอยู่ที่ทางสามแพร่งนั้นคิดว่าเราจะไม่ไปเมืองสุวรรณภูมิในทางสามแพร่งนี้ ขณะนั้นนกกระเต็นออกไปหากิน บินกลับมาจับที่ยอดไม้มองดูหนทาง เห็นพ่อค้านั้นจึงถามว่า เพื่อนรัก ท่านจะไปไหน พ่อค้าจึงตอบว่า เราจะไปเมืองสุวรรณภูมิ นกกระเต็นจึงให้พ่อค้าพักอยู่ที่นั่นเป็นเวลาหนึ่งคืน นำเนื้อที่เป็นเดนของราชสีห์และเสือมาให้แก่พ่อค้านั้นกิน วันรุ่งขึ้นจึงบอกทางไปยังภูเขาคันธมาทน์ สั่งพ่อค้านั้นไปด้วยกล่าวว่า เพื่อนรักท่านจงเดินไปทางนี้ พ่อค้าก็เดินทางไปโดยลำดับจนกระทั่งถึงภูเขาคันธมาทน์ ขณะนั้น ภุมเทวดาเปิดหน้าต่างแลเห็นพ่อค้านั้นเกิดปีติยินดี จึงเรียกพ่อค้านั้นให้ขึ้นไปยังปราสาททองของตน ให้นั่ง ณ อาสนะที่จัดไว้ ระลึกถึงอัตภาพของตนเองก็ทราบว่าเราเมื่อก่อนเป็นกุฎุมพี แต่บัดนี้เพราะผลแห่งการถวายผ้าพระกฐินจึงมาเกิดเป็นภุมเทวดา แล้วนึกอีกว่า คนทั้ง ๕ พร้อมทั้งเราเป็นสหายกันมาก่อน บัดนี้เกิดที่ไหน ก็ทราบว่า ทั้ง ๓ คน คือ ช่างรถ พรานล่าเนื้อ พรานล่านก ไม่ได้กระทำบุญมาก่อน บัดนี้ เกิดในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉานคือ เสือโคร่ง ยักษ์และนกกระเต็นตามลำดับ ทราบอีกว่า พ่อค้าคนนี้ที่มาที่นี่ เมื่อก่อนเป็นช่างกัลบกผู้เดียวเท่านั้นที่เกิดเป็นมนุษย์ในตระกูลพ่อค้า บัดนี้ เพราะอานุภาพแห่งบุญที่ทำไว้ กล่าวคือ

ทำการขวนขวายในการอนุโมทนาในเวลาที่เราถวายผ้าพระกฐิน บัดนี้ เราเป็นภุมเทวดา เมื่อจะประกาศบุญกรรมที่ตนทำไว้เมื่อก่อน เพื่อให้สาธุชนเกิดความพยายามขวนขวายกระทำบุญจึงกล่าวคาถาเหล่านี้ว่า

เมื่อก่อนเราเกิดเป็นกุฎุมพีในมนุษยโลก ตอนนั้นได้ถวายกฐินทานแด่พระปทุมุตรพระผู้มีพระภาค เพราะบุญกรรมนั้น บัดนี้เราดำรงศรัทธามั่นในพระสงฆ์ เกิดเป็นภุมเทวดาได้เสวยความสุข ผู้ใดถวายกฐินทานอันสูงสุดอย่างใดแด่พระสงฆ์ ผู้นั้นแหละจะบังเกิดในภพที่ดี เสวยความสุขอย่างนั้น เพราะฉะนั้นแล บัณฑิตชนเมื่อเห็นความสุขของตนพึงถวายผ้ากฐินแด่พระสงฆ์ก็จักเสวยความสุขในกาลทุกเมื่อ

ภุมเทวดาให้พ่อค้าบริโภคโอชาทิพย์ ให้นอนที่นอนทิพย์ ให้อยู่ที่ประสาทของตน ทำภารกิจทุกอย่างของพ่อค้านั้นให้สมบูรณ์ด้วยรัตนะเป็นเวลา ๒-๓ วัน จึงส่งเขาไป พ่อค้าได้ถึงบ้านของตนในเมืองพาราณสีด้วยอานุภาพของเทวดา ตั้งแต่นั้นมาพ่อค้าได้มีทรัพย์มาก มีโภคะมากด้วยอานุภาพของเทวดา

ในเมืองพาราณสีมีมหาเศรษฐีมีทรัพย์มาก มีโภคะมาก เศรษฐีนั้นมีธิดาคนหนึ่งสวยน่าทัศนา น่ารัก เป็นที่ปรารถนาของพวกชายหนุ่ม แต่มหาเศรษฐีได้ขอพ่อค้านั้นเพื่อให้มาเป็นสามีธิดาของตน เมื่อกำหนดคืนวันแล้วจึงนำเขามาเป็นสามีธิดาของตน วัตถุเหล่านี้คืออามิส ทรัพย์ ข้าว และน้ำ ได้มีแก่ผู้รูปไม่งาม แต่มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก สมเด็จพระบรมศาสดาเมื่อจะทรงประกาศเรื่องนั้นให้แจ่มแจ้ง จึงตรัสคาถาประพันธ์ว่า

เมื่อก่อนเขาเกิดเป็นคนไม่มีศีล เลี้ยงชีวิตด้วยการเป็นช่างกัลบก บัดนี้เขาเกิดเป็นพ่อค้ารูปร่างไม่งาม แต่มีทรัพย์มาก เพราะกระทำการขวนขวายในการอนุโมทนากฐิน

ลำดับนั้น พวกหนุ่มทั้งหลายกล่าวหามหาเศรษฐีนั้นโดยการโพนทนาว่า

มหาเศรษฐีผู้เจริญ เมื่อก่อนนี้พ่อค้านี้เป็นคนยากจน แต่มาบัดนี้เขาเป็นคนมีทรัพย์ น่าสงสัยนักว่าเขาได้ทรัพย์เป็นอันมากนั้นมาเพราะโจรกรรม แล้วจึงเรียกมหาเศรษฐีนั้นมากล่าวว่า พวกเราทั้งหมดนี้อย่าได้ชักช้า จงล่อลวงพ่อค้านั้นพาเขาไปในป่าใหญ่อันไกลยิ่ง พวกหนุ่มทั้งหลายพากันพูดว่า ทรัพย์เป็นอันมากของท่านจักพินาศเพราะได้พ่อค้านั้นมาเป็นบุตรเขยของตน มหาเศรษฐีนั้นได้ฟังคำนั้นแล้วเกิดความกลัว ตกใจรับปากรับคำ พวกหนุ่มทั้งหมดพร้อมกับมหาเศรษฐีร่วมใจกันพาพ่อค้านั้นไปยังป่าใหญ่ทิ้งเขาไว้ที่นั้นแหละแล้วกลับมา นับแต่นั้นพ่อค้าเป็นผู้เดียวท่องเที่ยวไปโดยลำพังในป่าดงอันเป็นที่อาศัยของพวกแรดและเสือเหลือง จนกระทั่งมาถึงภูเขาคันธมาทน์ ขณะนั้นภุมเทวดาเห็นเข้าจึงกล่าวว่า เพื่อนรัก ทรัพย์ทั้งหมดที่เราให้หมดแล้วรึ ท่านกลับมาอีกเพื่ออะไร เมื่อจะถามเหตุแห่งการมาของเขาจึงกล่าวคาถานี้ว่า

ท่านกลับมายังป่าดงอีกเพราะจุดประสงค์อะไร หรือเพราะเหตุอันใด ขอท่านจงบอกเหตุนั้นแก่เรา

พ่อค้าฟังคำนั้น เมื่อจะบอกเหตุแห่งการมาของตนแก่ภุมเทวดา จึงกล่าวคาถานี้ว่า

ท่านเทวดา คนทั้งหลายดูหมิ่นข้าพเจ้าว่ามีรูปลักษณ์ไม่งาม ได้นำเรามาทิ้ง บัดนี้ ข้าพเจ้าไร้ที่พึ่ง จึงกลับมาสำนักของท่านอีก

ภุมเทวดาได้ฟังคำนั้นจึงกล่าวว่า เพื่อนรัก ท่านอย่าได้คิดเลย บัดนี้เราจะทำการนั้นสงเคราะห์ท่าน พ่อค้าจึงพูดว่า ท่านจะสงเคราะห์ข้าพเจ้าอย่างไร ภุมเทวดากล่าวว่า ทราบว่าที่ป่าใหญ่นั้นมีต้นกัลปพฤกษ์เป็นยาเป็นต้นไม้ทิพย์ มี ๗ กิ่ง กิ่งทั้ง ๗ นั้น มีชื่อดังนี้ กิ่งนกกระยาง ๑ กิ่งลิง ๑ กิ่งรูปงาม ๑ กิ่งมีอายุยืน ๑ กิ่งมีกำลังมาก ๑ กิ่งมีบุญมาก ๑ กิ่งไม่มีโรค ๑ ทั้ง ๗ กิ่งนั้นผู้ใดกินกิ่งที่มีชื่อว่านกกระยางก็จะกลายเป็นนกกระยาง

ผู้ใดกินกิ่งที่มีชื่อว่าลิงก็จะกลายเป็นลิง ผู้ใดกินกิ่งรูปงามก็จะเป็นคนรูปงาม ผู้ใดกินกิ่งมีอายุยืนก็จะเป็นคนมีอายุยืน ผู้ใดกินกิ่งมีกำลังมากจะเป็นคนมีกำลังมาก ผู้ใดกินกิ่งมีบุญมากจะเป็นคนมีบุญมาก และผู้ใดกินกิ่งไม่มีโรคจะเป็นคนไม่มีโรค ภุมเทวดาหักกิ่งไม้ ๒ กิ่ง คือ กิ่งลิงและกิ่งรูปงาม วางกิ่งรูปงามไว้ในมือของพ่อค้านั้นแล้วพูดว่า เพื่อนรัก ท่านกินกิ่งรูปงามนี้แล้วจักเป็นคนมีรูปงาม พ่อค้ารับว่าดีละ แล้วกินกิ่งรูปงามนั่นในที่เฉพาะหน้าของเทวดา ขณะที่กินกิ่งรูปงามนั้น พ่อค้าได้กลายเป็นคนรูปงาม น่าชมน่ารักทีเดียว ลำดับนั้นภุมเทวดานำเอากิ่งลิงหนึ่งกำมือวางไว้ในมือของเขาแล้วกล่าวว่า แม้นคนเหล่าใดประทุษร้ายต่อท่าน จงให้เขากินกิ่งนี้ พวกเขาก็จะมีร่างเป็นลิง ทรัพย์ทั้งหมดก็จะเป็นของท่านทั้งหมด แล้วพาเขาไปด้วยอานุภาพของตน เดินทางเป็นเวลา ๑ เดือน ให้เขานอนบนที่นอนอันเป็นสิริกับธิดาเศรษฐีนั้นแล แล้วหายไป ธิดาเศรษฐีนั้นตื่นขึ้น พลิกตัวไปถูกต้องร่างกายของพ่อค้านั้นได้ทราบว่าเป็นสามีของตน เมื่อจะถามจึงกล่าวคาถาว่า

ท่านเป็นใครหนอ เป็นเทวดาหรือมนุษย์ มาในเวลากลางคืนนอนกับเรา ท่านจงบอกเหตุที่เราถามเถิด

พ่อค้าได้ฟังคำนั้นจึงกล่าวคาถาว่า

นางผู้เจริญ เราเป็นสามีของเธอแน่นอน เธอจงรู้เราอย่างนี้ วันนี้เราอยู่ร่วมกับเธอ

ธิดาเศรษฐีทราบว่า เขาเป็นสามีของตนจึงกล่าวคาถาว่า

ท่านมาจากป่าดงทางไหน และท่านมาสู่เรือนนี้เมื่อไร ท่านจงบอกเหตุนั้นแก่เรา

พ่อค้านั้นไม่ได้พูดอะไรกับหล่อนแล้วหลับไป ราตรีล่วงไป ธิดาเศรษฐีลุกขึ้น แต่เข้าไปหาบิดาแจ้งเรื่องราวนั้น ขณะนั้นมหาเศรษฐีกลัวและตกใจ สั่งให้เรียกเด็กหนุ่มเหล่านั้นมากล่าวว่า ท่านผู้เจริญทั้งหลาย พวกท่านทั้งหมดมาพร้อมกันแล้ว จงเข้าไปภายในเรือน ดูพ่อค้านั้น พวกเด็กหนุ่มรู้สึกกลัวและตกใจได้มองดูพ่อค้านั้นภายในเรือน เห็นเขามีรูปงาม จึงถามว่า นายท่านกินอะไรถึงมีรูปงาม พ่อค้าได้ฟังคำนั้นเมื่อจะบอกเหตุที่ตนมีรูปงามแก่พวกเขาด้วยการกล่าวเท็จ จึงกล่าวคาถาว่า

ดูกรหนุ่มน้อยทั้งหลาย เราท่องเที่ยวไปในป่าใหญ่อันพรั่งพร้อมไปด้วยโอสถทั้งหลาย กินโอสถหน่อยหนึ่งแล้วถือมาอีกหน่อยหนึ่ง

พวกกุมารเหล่านั้นปรารถนามีรูปงามจึงเอ่ยปากขอว่า แน่ะพ่อท่านจงให้โอสถนั้นหน่อยหนึ่งแก่พวกเรา พ่อค้าจึงให้ยานั้นแก่คนผู้ประทุษร้ายตนเหล่านั้น พวกเขาทั้งหมดกินยานั้น เมื่อกินยาแล้วทุกคนได้กลายเป็นลิง พ่อค้าจึงสั่งให้มัดคนเหล่านั้นแล้วให้ปล่อยในป่าใหญ่ ตั้งแต่นั้นมา พ่อค้าได้ทรัพย์ทั้งหมดของพวกเด็กหนุ่มและมหาเศรษฐี แล้วได้กลายเป็นมหาเศรษฐีในพระนครพาราณสีนั้น ฝ่ายภุมเทวดาดำรงชีวิตอยู่ตลอดอายุจุติจากอัตภาพนั้นไปเกิดเป็นท้าวสักกะในภพดาวดึงส์ สมเด็จพระบรมศาสดาของพวกเราเมื่อจะทรงประกาศอานิสงส์แห่งการถวายกฐินทานแด่หมู่ภิกษุที่นั่งประชุมกันในโรงธรรม จึงตรัสประพันธ์คาถาเหล่านี้ว่า

กุฎุมพีคนหนึ่งอยู่ในเมืองหงสาวดี มั่งคั่งถึงพร้อมด้วยโภคสมบัติ ได้ถวายกฐินทาน จุติจากอัตภาพนั้นไปเกิดเป็นเทวดา มีฤทธิ์มากอยู่ที่ภูเขาคันธมาทน์ เสวยความสุขในกาลทุกเมื่อ เมื่อจุติจากภพนั้นเกิดเป็นท้าวสักกะมียศมาก เป็นเทวดาผู้เป็นใหญ่กว่าเทวดาทั้งหลายในเทวโลกทั้งสอง จุติจากเทวโลกเกิดเป็นพระเจ้าจักรพรรดิผู้เป็นใหญ่ในชมพูทวีปเสวยสุขในกาลทุกเมื่อ ครั้นเกิดในเทวโลกเสวยสุขในเทวโลก เกิดเป็นมนุษย์เสวยสุขในมนุษยโลกทุกเมื่อ มีข้าว น้ำ และรัตนะต่างๆ เพราะอำนาจแห่งการถวายกฐินทาน โภคสมบัติของเขาทุกอย่างล้วนเป็นแก้ว ทาส ทาสี ภริยา และคนอื่นๆ อยู่พร้อมหน้ากันทุกเมื่อเพราะอำนาจแห่งการถวายกฐินทาน เมื่อ

ปรารถนาสิ่งใดๆ สิ่งนั่นๆ ย่อมมี ได้ประสพความสุขทุกสถาน เพราะอำนาจแห่งกฐินทาน อากาสัฏฐเทวดาและภุมเทวดายึดพ่อค้านั้นเป็นที่พึ่งก็เพราะอำนาจแห่งกฐินทาน เพราะฉะนั้น บัณฑิตเมื่อเห็นประโยชน์ตนพึงถวายกฐินทานแด่พระสงฆ์ในเมื่อถึงฤดูกฐินทาน เขาเป็นเทวดาตนเดียวที่มีฤทธิ์มาก มีบุญ เพราะฉะนั้น คนทั้งหลายจึงสรรเสริญเขาว่า เป็นบัณฑิตผู้มีบุญ อานิสงส์ของบุญย่อมเป็นที่ปรารถนาของผู้ต้องการบุญนั้น ในที่สุดเขาก็ได้บรรลุนิพพานโดยไม่นาน

สมเด็จพระบรมศาสดาจึงตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย ขึ้นชื่อกฐินทานจะมีในกาลบัดนี้ก็หามิได้ แม้ในกาลก่อนก็มีกฐินทานอย่างนี้ เมื่อจะทรงประชุมชาดกจึงตรัสประพันธ์คาถาสุดท้ายว่า

กัปกวาณิชในกาลนั้นเกิดเป็นฉันนะอำมาตย์ในกาลนี้ กุฎุมพีผู้ทายกในกาลนั้นเป็นพระนาคเถระ ผู้มีฤทธิ์มากในกาลบัดนี้ เศรษฐีผู้ถวายแหวนในกาลนั้น เป็นพระเจ้าสุทโธทนะ ผู้บิดาของเราในกาลบัดนี้ กุมารผู้ถวายผ้าโพกศีรษะในกาลนั้น เป็นราหุลในกาลบัดนี้ กุลธิดาผู้ถวายผ้าในกาลนั้นเป็นพระนางโสธราพิมพาในกาลนี้ มหาชนที่เหลือทั้งหมดเป็นสาวกของเราเทียว ***บุรุษผู้มีนามว่า นรชีวะ เป็นเราตถาคตผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ เป็นที่พึ่งของชาวโลก ในกาลบัดนี้*** *ท่านทั้งหลาย เมื่อปรารถนาสุขอันเลิศ จงทรงจำชาดกอย่างนี้ไว้ด้วยคารวจิตอย่างยิ่ง*

อานิสงส์การสร้างมหาเจดีย์สมเด็จฯ *

ขอเจริญสุข เจริญพร ญาติโยมสาธุชนทั้งที่อยู่ภายในห้องประชุมนี้และ/หรือที่อยู่ทางบ้าน โปรดทราบด้วยว่ากิจกรรมของเราที่สำคัญที่จะมีต่อไป คือ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ศกนี้ เป็นวันวิสาขบูชา ที่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จะมีพิธีบำเพ็ญกุศลนับตั้งแต่การทอดผ้าป่ามหากุศล ซึ่งจะมีเจ้าภาพใหญ่ คือ **คุณวีระ เนตยกุล** และครอบครัว และ ก็มีผู้มีจิตศรัทธาเป็น ประธานอุปถัมภ์ ประธานจัดงาน ประธานที่ปรึกษา รองประธาน และกรรมการอีกมาก ที่จะร่วมกันบำเพ็ญกุศลในวันนั้น คือ ทอดผ้าป่ามหากุศลเพื่อสมทบทุนในการก่อสร้างพระมหาเจดีย์สมเด็จฯที่จะเป็นปูชนียสถาน เป็นที่บรรจุหรือประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ที่วัดเราได้มีผู้นำมาถวายที่เราเชื่อถือได้ และมีทั้งที่เห็นปรากฏขึ้นเอง กล่าวโดยย่อว่าอย่างนี้ เมื่อมีการสร้างพระมหาเจดีย์และประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ก็จะมีพระธาตุของพระอรหันต์ขีณาสพอื่นๆเข้ามาสมทบอยู่ด้วย เป็นที่ประดิษฐานปูชนียวัตถุที่สำคัญอย่างนี้นี่อย่างสูงสุด และก็ยังมี จะมี และ มี พระพุทธรูปบูชาที่สำคัญๆ ซึ่งบัดนี้ของเราก็มีไม่มากเท่าไหร่ ของเก่ามีไม่มาก มีแต่ของใหม่ ซึ่งก็เรียกว่า ดีเลิศ แต่ของเก่านี่ก็ยินดีรับบริจาคนะ แต่ขอให้แน่ใจว่าเป็นของเก่าจริง อย่าเที่ยวไปซื้อเอาตามที่เขาวางไว้ตามร้าน เขาหลอกว่าเป็นของเก่า ที่แท้เขาทำเทียมเหมือนของเก่าเปี๊ยบเลย เพราะฉะนั้นต้องระมัดระวังเรื่องนี้ ถ้าใครจะเอา

---

* ปาฐกถาธรรม โดย หลวงป๋า (พระราชญาณวิสิฐ) เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

มาถวายก็ขอให้รู้ประวัติว่าเป็นพระเก่าได้จากใครมาจากไหนแน่นอน ยุคไหนสมัยไหนแน่นอน แล้วค่อยเอามาถวาย เพื่อเราจะประดิษฐานไว้ ถ้าจำไม่ผิดจะเป็นชั้นที่ ๓ พระจะประดิษฐานไว้ในชั้นที่ ๓ ของพระมหาเจดีย์ พร้อมกับจะมีตัวอย่างการเจริญกรรมฐาน สมถวิปัสสนากรรมฐานการตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ของบุรพาจารย์ที่สำคัญๆ เป็นตัวอย่างให้เห็น ซึ่งจะเป็นที่ไปฝึกพระกรรมฐานได้ด้วย เป็นที่ไปนมัสการบูชาพระพุทธรูปที่สำคัญทั้งใหม่และเก่า ที่สำคัญ ที่ใครเขามีจิตศรัทธาบริจาค ถ้าเก่าจริงเราก็ยินดีรับนะ ขออย่าเอาของปลอมเข้ามา เพราะว่ามันไม่มีที่เก็บ คือ ขึ้นชื่อว่าของรูปร่างเป็นพระ ก็เป็นพระแน่นอน เป็นพระพุทธรูป เป็นตัวแทนของพระพุทธเจ้าแน่นอน แต่ว่าถ้ามีอย่างนั้นไม่รู้จะมีที่ตรงไหนเก็บ มันเต็มนะ แล้วก็อยากจะประดิษฐานไว้ที่เป็นของเก่าจริงๆ เช่น ยุคเชียงแสน ยุคสุโขทัย ยุคอู่ทอง เป็นต้น ถ้าใครมีของเก่าอย่างนั้นอยากจะถวายก็มาปวารณาถวายได้ แต่อาจจะยังไม่รับทันทีเพราะว่ายังไม่มีที่เก็บ เพราะถ้าของเก่าจริงก็ราคาไม่น้อย แล้วถ้าที่เก็บไม่ดีไม่มั่นคงก่อนที่พระมหาเจดีย์จะสำเร็จก็เสี่ยงอันตราย ถ้าใครอยากจะถวายก็จะไปดูแล้วก็บอกฝากไว้ก่อน ถวายได้แต่ฝากไว้ก่อน ท่านถวายท่านก็ได้บุญเลย แต่ฝากไว้ก่อน

ทีนี้เป็นอันว่าพระมหาเจดีย์เป็นที่ประดิษฐานปูชนียวัตถุที่สำคัญสูงสุดก็คือ พระพุทธรูปที่สำคัญและรวมทั้งทุกรูปแบบวิธีการเจริญสมถวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน๔ให้เห็นเป็นตัวอย่างไว้ในชั้น ๓ (ถ้าจำไม่ผิด) แล้วก็ชั้นสูงสุด ชั้น ๔ นั่น ก็เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ แล้วชั้นล่างลงมา อาจจะเป็นชั้น ๒ หรือแม้ชั้นที่หนึ่ง ก็จะมีพระประธานกับพระคู่บารมีพระประธานที่สำคัญที่เราสร้างขึ้น แล้วเดี๋ยวจะบอกโยม ตอนนี้เริ่มแล้วล่ะ เดี๋ยวจะบอกโยม แล้วใครจะร่วมสร้างก็เอา รับรองว่าของนี้แข็งแรงทนทาน เพราะว่าจะสลักด้วยหินแกรนิตสีเขียวเหมือนกับหยกเลย

คล้ายๆหยกแต่ว่าแข็ง เรียกว่าไม่มีสนิม อยู่ไปล้านปีก็ไม่มีสนิม ถ้าใครไม่ไปทุบแรงๆก็ไม่แตกไม่หัก และแม้แต่ต่อไปก็อาจจะมีพระพุทธรูปที่สร้างด้วยทองคำ เงิน นาก หรือวัตถุที่สำคัญๆต่างๆไปประดิษฐานไว้ ทั้งหมดนี่เป็นที่เคารพสักการะบูชาของเหล่ามนุษย์และเทพยดาทั้งหลายตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทพยดารวมทั้งเทวดาและพรหม ท่านจะหลั่งไหลกันมาบูชาพระรัตนตรัยและแม้พระพุทธรูปที่สำคัญดังกล่าวตลอดเวลา **ตราบใดที่พระมหาเจดีย์ยังอยู่ และแม้จะผุพังไป ราบเป็นหน้ากลองแล้ว พระบรมสารีริกธาตุก็ยังถูกประดิษฐานไว้ด้วยการรักษาของเทพยดาให้เป็นที่เคารพสักการะตลอดนับเป็นพันๆปี บุญกุศลที่จะเกิดจากการสร้างพระมหาเจดีย์สมเด็จฯจึงมีมากมายมหาศาล**

แต่ก่อนอาตมาเคยได้ยินว่าสร้างพระมหาเจดีย์ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ได้อานิสงส์มากเหลือเกิน ก็สร้างเฉยๆเหมือนกัน เหมือนกับสร้างวัดสร้างวานี่แหละ ก็น่าจะอานิสงส์เท่ากัน ไม่เท่า เพราะอะไร เพราะการสร้างพระมหาเจดีย์โดยทั่วไปนิยมสร้างกันอย่างแข็งแรง มีอายุนานจึงจะพังเป็นพันๆปี แม้พังไปแล้วเทพยดายังรักษาพระบรมสารีริกธาตุเอาไว้ ให้เป็นที่เคารพสักการะของเหล่ามนุษย์และเทพยดา(หมายถึงเทวดาและพรหม) จะหลั่งไหลกันมาสักการะตลอด ทุกวัน ทุกชั่วโมง ถ้าจะซอยถี่ไปถึงทุกนาทีก็จะมากไป เอาแค่ทุกชั่วโมงก็แล้วกัน **บุญของผู้ที่ร่วมสร้างจะหลั่งไหลมาสู่ตนเองตลอดเวลา ตายไปแล้วเป็นร้อยๆชาติบุญนี้ยังติดตามส่งอยู่** ตรงนี้ท่านพิจารณาให้ดีนะญาติโยม รวมทั้งพระคุณเจ้าด้วย ติดตามอย่างไร ติดตามให้เป็นสัมมาทิฐิด้วยจิตศรัทธาปสาทะในพระรัตนตรัย แล้วก็จะได้รับแสงสว่างแห่งพระธรรม ให้รู้บาปบุญคุณโทษ รู้ผิดชอบชั่วดี รู้ข้อปฏิบัติที่เป็นแก่นสารสาระและที่ไม่มีแก่นสารสาระตามความเป็นจริง รู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตในทางที่เป็นจริงไป จนถึงทางที่ดำเนินไปเพื่อพ้นทุกข์

ตามแนวทางพระพุทธศาสนาถึงบรมสุขอย่างถาวรตลอดไป แปลว่าไม่รู้จักตกต่ำนะท่านรู้ไหม เพราะฉะนั้นเมื่ออาตมาบวชเป็นพระมาแล้ว ได้มาเห็นในคัมภีร์ว่า โอ ! พระอรหันต์ก็ดี พระพุทธเจ้าก็ดีหลายองค์ที่มีตัวอย่างแสดงไว้ในคัมภีร์ว่า ท่านเพียงแต่ช่วยสร้างพระมหาเจดีย์ บางท่านก็ยากจนนะ เพียงก้อนอิฐกับปูนขาวไม่กี่ก้อนไปช่วยซ่อมเจดีย์ ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้าองค์ก่อน ท่านไม่เคยรู้จักทุคติเลยต่อแต่นั้นเสวยสุขอยู่ด้วยสวรรค์สมบัติ นานเท่านาน แล้วก็ลงมาเกิดเป็นมนุษย์ก็เสวยสุขอยู่ด้วยมนุษย์สมบัติ แต่ไม่หลง ไม่หลงด้วยมิจฉาทิฐิ ไม่หลงด้วยโมหะ เพราะฉะนั้นจึงพัฒนาภูมิจิตของตนให้สูงขึ้นตลอด รู้จักปล่อยวางเมื่อก่อนจะตาย หรือชีวิตประจำวันด้วยการศึกษาสัมมาปฏิบัติ ทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศล ศีล สมาธิ ปัญญา อธิศีล อธิจิต อธิปัญญา รายละเอียดอยู่ในอริยมรรคมีองค์ ๘ ยิ่งๆขึ้นไป จิตใจก็ไม่ตกต่ำ ก็ไม่ไปอบายภูมิ เราเพิ่งมานึกได้ว่า เออ จริงนะ บุญหลั่งไหลมาทำให้ปัญญาเกิด คนเราจะยากดีมีจนขอให้มีปัญญา รู้ชั่ว รู้ดี รู้บาปบุญคุณโทษ ละชั่วทำดี ทำใจให้ใส ด้วยการบำเพ็ญบุญกุศล ตั้งแต่ทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศล สูงยิ่งๆขึ้นไป ยกภูมิจิตขึ้นสูงเท่าไหร่ความตกต่ำก็ไม่มีเพียงนั้น ตายแล้วก็เกิดในภพภูมิที่ดีตลอด จนกระทั่งวาระสุดท้ายท่านเหล่านั้น ถ้าเป็นพระพุทธเจ้าก็ผ่านมาแล้ว แต่ถ้าเป็นผู้อธิษฐานศึกษาปฏิบัติธรรมในระดับสาวกของพระพุทธเจ้า ก็ได้มาบังเกิดในพุทธกาลของพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน ก็ได้แสดงข้อมูลเหล่านั้นให้รู้ โอ ! ว่าท่านเป็นอย่างนี้ ท่านบอกเลย เหมือนๆกันท่านบอกว่า สร้างพระมหาเจดีย์ไปแล้ว บางองค์ก็สร้างทั้งหลังเลยนะ นำคนอื่นสร้าง ญาติโยมก็ช่วยกันสร้างทั้งหมดเลย สร้างแล้วปรากฏว่าทุกท่าน เหล่านั้นไม่รู้จักทุคติเลย พวกเรานั่งๆอยู่นี่เสี่ยงนะ แม้แต่พระก็เถอะ อย่านึกว่าบวชแล้วรอด ไม่แน่ โอกาสเสี่ยงมาก ผิดศีล ผิดธรรม ผิดพระวินัย ไม่ตั้ง

อยู่ในศีล สมาธิ ปัญญา โอกาสเสี่ยงที่จะไปทุคติภูมินั้น ทุกขณะจิต ตามสายปฏิจจสมุปบาทธรรม โยมก็ยิ่งหนักเข้าไปอีก หรือไม่ก็เสมอกันแหละ นี่โอกาสไปทุคติมีมากนะ ท่านมาบำเพ็ญกุศล มีทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศลมีโอกาสพ้นจากอบายภูมิ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ปิดอบายภูมิ และถ้าได้ทำบุญให้อานิสงส์ส่งเป็นทับทวีไปเรื่อย ก็ถึงมรรคผลนิพพานไปเลยโดยไม่รู้จักทุคติ นี่อานิสงส์ที่มีตัวอย่างแล้ว หลวงตาหลวงปู่ไม่ได้พูดเองนะ พูดตามพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ท่านพูดไว้ นี่อานิสงส์ เพราะฉะนั้น ในวันวิสาขบูชา เราทอดผ้าป่ามหากุศลเจตนาสร้างพระมหาเจดีย์สมเด็จฯ พวกเราตายวันตายพรุ่งไม่รู้ที่ ได้ทำบุญแล้วสบายใจ แล้วยิ่งถ้าได้มาทำนุบำรุงพระภิกษุสามเณร แม้แต่ญาติโยมอุบาสกอุบาสิกาผู้มาประพฤติปฏิบัติธรรมอานิสงส์นับประมาณไม่ได้นะ แต่ถ้าสร้างมหาเจดีย์นี่มันได้นานต่อเนื่องกันไปเรื่อย ไม่รู้จักทุคติ ถ้าใจอยู่ในธรรมตลอด ดังนี้ นี่เป็นบุญใหญ่กุศลใหญ่

การจะมีโอกาสได้สร้างพระมหาเจดีย์สักครั้งหนึ่ง เกิดมาบางทีร้อยชาติยังไม่เคยเห็นเลย บางทีตั้งพันชาติหมื่นชาติ บางทีเป็นกัปยังไม่ได้เห็นเลยที่จะมีการสร้างพระมหาเจดีย์ เพราะว่าเกิดมาในระหว่างกัปที่ว่างจากพระพุทธศาสนา ทีนี้ล่ะยุ่งเลยล่ะงานนี้ แล้วยาวนานด้วยนะ กว่าจะโผล่มาพบพระพุทธศาสนา นี่เรามีโอกาสแล้ว มากน้อยบาทเดียวก็จงทำ ถ้าไม่มีถึงบาทก็นั่งอนุโมทนากับเขาก็ได้ ที่นี่ไม่เร่งไม่รัด แต่ว่า มีของดีบอก ใครทำสะสมไปมากน้อยเพียงไร ถึงหนึ่งแสนบาทขึ้นไปเมื่อไหร่ ท่านจะมีชื่อติดอยู่ที่พระมหาเจดีย์แหละ ส่วนไหนก็แล้วแต่ ให้เป็นที่ระลึกตลอดไป นี้อย่างหนึ่งนะ สอง ท่านมาทำบุญนี้ ก็จะได้รับสิ่งอันเป็นมงคลไปตามระดับสิ่งอันเป็นมงคลนี้ วันนี้ขอแย้มสักนิดหนึ่ง ไม่กล้าคุย คือ มีผงมวลสารที่สำคัญแม้แต่ของเจ้าประคุณ สมเด็จพระพุฒาจารย์(โต) หลวงปู่หรือหลวงตานี่ยังได้รับตกทอดมาครึ่งแท่งนะ เอามาผสม แล้วก็ผงอื่นๆ เช่น ผงว่านห้าร้อย

กว่าชนิดของหลวงปู่พรหมา จ.อุบลราชธานี ของหลวงปู่แก้ว วัดเครือวัลย์ หลวงปู่เอี่ยม วัดตะพานสูง เหล่านี้มาอยู่ที่นี้ทั้งนั้น มายังไงล่ะ บอกก็ได้ พอดีที่นี่มีอาจารย์อนันต์ (สวัสดิสวนีย์) ผู้ออกแบบสร้างวิหารวิปัสสนากลางน้ำ และผู้ออกแบบสร้างมหาเจดีย์นี่แหละ ท่านมามีศรัทธาในวัดหลวงพ่อสดฯ อดีตท่านเป็นผู้อำนวยการกองช่างสิบหมู่ที่เตรียมงานทำงานหลายอย่างให้กับทางสำนักพระราชวัง และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานพิธีพุทธาภิเษกพระ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เหลือที่มีคนเอาของดีๆมาให้ในพระราชพิธีหรือพิธีหลวงท่านเก็บสะสมไว้ แต่เกิดนับถือกันท่านเลยเอามาให้ นี่อย่างหนึ่งแล้วนะ เอ่ยต่อไปอีกไม่ได้ แต่รับรองว่ามีของดีอีกเยอะ นี่อย่างหนึ่งนะ อีกอย่างหนึ่งมีผงที่อาจารย์วิน แคล้วคลาด คนจังหวัดกระบี่ ตั้งแต่เป็นพระภิกษุแล้วภายหลังลาสิกขามาเป็นโยม ก็ได้ท่องเที่ยวไปหาของวิเศษในถ้ำ ได้มาตั้งร้อยแปดถ้ำกว่า เศษที่เหลือนั่นบดเป็นถุงเลย นี่เอาไปให้กับลูกศิษย์ก้นกุฏิ เจ้าของฟาร์มจระเข้ที่พัทยา และเอามาให้หลวงปู่หรือหลวงตานี่แหละอีกด้วย ผสมอยู่ในเนื้อนั่นแหละ แล้วยังมีต้นตอผงพุทธคุณของหลวงพ่อวัดปากน้ำ (พระมงคลเทพมุนี) อีกโสดหนึ่ง เพราะฉะนั้นในกระบวนผงแล้วไม่ได้น้อยไปกว่าพระที่ทำ ณ ที่อื่นๆ พูดได้เท่านี้นะ นี่เฉพาะเรื่องผง ยังไม่กล่าวเรื่องพิธีซึ่งเราทำพิธีที่เขาทำกันเป็นทั่วโดยเกจิอาจารย์นั้นอย่างหนึ่ง แล้วเรายังมาประกอบพิธีพิเศษของเราที่นี่อีกอย่างหนึ่งด้วยการเจริญวิชชาธรรมกายชั้นสูงและประกอบพิธีพุทธาภิเษกที่เป็นพิเศษ ที่ไม่มีในที่ไหน มีที่นี่ เพราะฉะนั้นจึงเชื่อมั่นได้พอสมควรว่า ถ้าท่านเอาไปใช้พกติดตัวเพื่อระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย และตั้งใจศึกษาสัมมาปฏิบัติโดยดี อยู่ในธรรม แน่นอนพระพุทธเจ้าท่านตรัส ธัมโม หะเว รักขติ ธัมมจาริง ธรรมย่อมคุ้มครองผู้ประพฤติธรรม เขามีประสบการณ์มาเยอะ แต่พูดได้เท่านี้ เพราะฉะนั้นท่านเอาไปใช้ได้ ส่วนที่เป็นโลหะนั่น ก็อีกแหละ ได้รับสายชนวนจากที่โรง

หล่อที่เขาไปหล่อพระให้กับพระมหาเถระชั้นสมเด็จองค์หนึ่ง ที่ท่านหล่อพระประจำตัวของท่านก่อนที่ท่านจะมรณภาพ ๑ เดือน ด้วยสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์และยันต์ต่างๆมาตั้งแต่สมัยอยุธยาหรืออโยธยาที่สะสมมาจนมันผุอยู่ในหีบเป็นหีบๆ ท่านไปเสาะเอาตรงนั้นมา แล้วก็ชนวนนั้นก็ได้รับบริจาคมาที่นี่ และที่นี่ก็ทำเองอีก และจากหลายอาจารย์อีกร่วมกันหล่อเป็นพระ เพราะฉะนั้นพระโลหะที่นี่ก็ดีเช่นกัน ท่านมีไว้ แม้แต่แจกให้เปล่าในวันเกิด ใช้ไปเถอะ ไม่ด้อยกว่าใครนะ จะบอกเสียก่อน เพราะฉะนั้นท่านมาทำบุญที่นี่ ๑๐๐ บาทก็ได้แล้ว ไม่ทำ แต่ว่าตั้งใจศรัทธามาปฏิบัติธรรม สตางค์ไม่มี มาบอกหลวงพ่อเจ้าอาวาส ถ้าใครหาไม่เจอก็ไปถามเขานะ จะแจกให้ ได้เสมอไป มีกำลังเมื่อไหร่แล้วค่อยมาทำบุญ ไม่ว่ากัน นี่เล่าให้ฟังว่าท่านได้อานิสงส์หลายต่อที่มาทำบุญที่นี่ แต่เราไม่กล้าไปตื๊อไปชักชวนอะไรท่านมาก แต่บอกว่าเป็นอย่างนี้ แล้วท่านก็ไปหาประสบการณ์เอาเอง เอาล่ะ นี่เขา คุณสมควร ยิ้มศรีเจริญกิจ นี่ต้องบอกก่อนว่า คุณสมควรและครอบครัวเป็นกรรมการมูลนิธิ กับภรรยา นี่เขาปวารณามาทอดผ้าป่าทุกวันอาทิตย์ ๒ ปี โดยตั้งงบไว้เป็นพื้นฐานว่าสร้างพระมหาเจดีย์สมเด็จฯ ๒๕,๐๐๐ บาท บำรุงวัดอีก๑๐,๐๐๐ บาท ทุกอาทิตย์นี่มาปีกว่าแล้ว กำลังเข้าปีที่สอง ปีที่สองนี่เข้ามาหลายเดือนแล้ว นี่เขาทำทุกวันอาทิตย์ แล้วคุณสุทธิวัฏ-ศิริพรรักศิลธรรม นี่ก็อีกแหละ นี่สร้างพระมหาเจดีย์มา ๓๑๕,๘๓๐ บาท ยังมีอีกขอประกาศให้ทราบเลยจะได้อนุโมทนาก่อน ลืมชื่อไปแล้ว เป็นพี่ชายของคุณสุนีรัตน์ นิ่มกุลรัตน์* เขามาทำบุญ 2 ครั้ง ครั้งที่หนึ่ง ๕๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อปีที่แล้ว แล้วครั้งที่สองเมื่อสัก ๓-๔ วัน เขาทำอีก ๕๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็น ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท นี่สร้างพระมหาเจดีย์สมเด็จฯ แล้วก็มีอีกรายหนึ่ง

---

* คุณณรงค์ ชลสายพันธ์

หลัดๆ วันนี้แหละ คุณปิยะบุตร ชลวิจารณ์ มาอยู่นั่งปฏิบัติธรรมอยู่ข้างหลัง ถ้าใครสังเกตให้ดี แต่วันนี้เขาบอกรีบกลับ นั่นอดีตผู้ช่วยรัฐมนตรีฯ และ รัฐมนตรีช่วยฯในหลายกระทรวง นี่ก่อนจะไปเมื่อเช้าไปถวายเขียนเช็คให้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท สร้างพระมหาเจดีย์สมเด็จฯ แล้วอีก 180,000 บาท สร้างหนังสือคู่มือปฏิบัติธรรม ๕ สำนัก เขาเขียนเช็คให้แล้ว เพราะฉะนั้นทั้งหมดนี่นะ พวกเราอนุโมทนาสาธุการโดยพร้อมเพรียงกันด้วยนะ สาธุ

บุญกฐิน*

คำว่า "กฐิน" เป็นคำที่คุ้นหูในสังคมไทย เป็นชื่อของประเพณีบุญที่นิยมกันในระยะเวลา ๑ เดือน โดยเริ่มต้นที่วันถัดจากวันออกพรรษาไปถึงวันลอยกระทง ถือเป็นประเพณีบุญที่สำคัญของสังคมไทยมาแต่โบราณ แต่อย่างไรก็ตาม ชีวิตและสังคมที่เร่งรีบในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบมาถึงประเพณีการทอดกฐิน ให้กลายเป็นประเพณีที่เร่งรีบ และทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไปจากความประสงค์ที่แท้จริงของประเพณีดังกล่าว ทั้งอาจจะทำให้ไม่ได้บุญจากการทอดกฐินเลยก็ได้ แล้วทำอย่างไรให้ได้บุญจากการทอดกฐิน นั่นคือประเด็นที่มุ่งหมายของหนังสือเล่มนี้

ความหมาย

คำว่า **กฐิน** คำนี้ มาจากภาษาบาลีแปลว่า ไม้สะดึง หรือ กรอบไม้ที่ใช้สำหรับขึงผ้าให้ตึง เพื่อประโยชน์ในการตัดเย็บ

ในทางพระพุทธศาสนา คำว่า **กฐิน** ใช้ใน ๒ ความหมาย คือ

๑. เป็นชื่อผ้า และสังฆกรรม หรือ พิธีกรรมของสงฆ์

๒. เป็นชื่อการทำบุญของชาวพุทธ โดยมีผ้าเป็นสื่อกลาง

มีอรรถาธิบายเพื่อความเข้าใจเพิ่มเติม ในทั้งสองกรณี ดังนี้

---

* เรียบเรียงโดย พระอาจารย์ มหา ดร.วรัญญู วรัญญู
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

กรณีแรก **กฐิน** เป็นชื่อของผ้าที่ถวายพระสงฆ์ให้เป็นกฐิน ภายในกำหนดกาล ๑ เดือน นับตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ผ้าที่จะถวายนั้นจะเป็นผ้าใหม่ ผ้าฟอกสะอาด ผ้าเก่า ผ้าบังสุกุล (ผ้าที่เขาทิ้งแล้ว) หรือผ้าที่ขายตามท้องตลาดก็ได้ ผู้ถวายจะเป็นคฤหัสถ์หรือเป็นพระภิกษุสามเณรก็ได้ ถวายแก่พระสงฆ์แล้วก็เป็นอันใช้ได้ จากนั้นพระสงฆ์จะต้องทำสังฆกรรม หรือขั้นตอนพิธีทางสงฆ์ มีการสวดประกาศขอรับความเห็นชอบจากที่ประชุมสงฆ์ ในการมอบผ้ากฐินให้แก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง และอนุโมทนากฐินเป็นขั้นตอนสุดท้าย

กรณีที่สอง **กฐิน** เป็นชื่อของบุญกิริยา หรือ การทำบุญ ด้วยการถวายผ้ากฐินเป็นทานแก่พระสงฆ์ผู้จำพรรษาอยู่ในวัดใดวัดหนึ่งครบ ๓ เดือน เพื่อสงเคราะห์ผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบให้มีผ้านุ่งหรือผ้าห่มใหม่ จะได้ใช้ผลัดเปลี่ยนของเก่าที่ขาดหรือจะขาด

การทำบุญถวายผ้ากฐิน นิยมเรียกกันว่า **ทอดกฐิน** หมายถึง **ทอด**หรือ**วาง**ผ้าลงไปแล้วกล่าวคำถวายในท่ามกลางสงฆ์ *เมื่อกล่าวคำถวายจบแล้ว พระสงฆ์ก็รับว่า สาธุ พร้อมกัน เจ้าภาพจะต้องนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์เฉยๆ ไม่ประเคนด้วยมืออีก ดังนั้น กิริยาที่นำผ้าไปวางไว้นั้นจึงนิยมเรียกกันสืบๆ มาว่า* ***ทอดกฐิน***[1]

[1] พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิทฺธิ ป.ธ.๙), **กฐิน ผ้าป่า อานิสงส์,** พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖),หน้า ๑๗.

เจ้าภาพกฐินนำผ้ากฐินไปทอดต่อหน้าพระสงฆ์

การทอดกฐินเป็น **กาลทาน** มีเวลาจำกัด คือ การถวายก่อนหน้านั้นหรือหลังจากนั้นไม่เป็นกฐิน มีเงื่อนไขที่ต้องให้ความสำคัญทุกขั้นตอน จึงถือว่าหาโอกาสทำได้ยาก

ความเป็นมา

ในคัมภีร์พระวินัยปิฎก มหาวรรค กฐินขันธกะ[2] ได้กล่าวถึงความเป็นมาว่า ในสมัยที่พระบรมศาสดายังทรงพระชนม์ชีพอยู่นั้น ครั้งหนึ่งพระภิกษุชาวเมืองปาฐา ประมาณ ๓๐ รูป ซึ่งถือธุดงควัตรอย่างยิ่งยวด มีความประสงค์จะเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าซึ่งขณะนั้นประทับอยู่ ณ กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล จึงพากันเดินทางมุ่งหน้าไปยังเมืองนั้น พอถึงเมืองสาเกต ซึ่ง

[2] ดูรายละเอียดใน วิ.ม. (ไทย) ๕/๙๕/๑๐๘-๑๓๑ BUDSIR-VI: พระไตรปิฎก ประมวลคัมภีร์และแหล่งค้นพุทธศาสตร์ ฉบับคอมพิวเตอร์

อยู่ห่างจากกรุงสาวัตถีประมาณ ๖ โยชน์ ก็เป็นวันเข้าพรรษาพอดี เดินทางต่อไปมิได้ ต้องจำพรรษาอยู่ที่เมืองสาเกตตามพระวินัยบัญญัติ ขณะที่จำพรรษาอยู่ ณ เมืองสาเกต เกิดความกระวนกระวายใจอยากเฝ้าพระพุทธเจ้าเป็นกำลัง ดังนั้นพอถึงวันออกพรรษาปวารณาแล้วจึงรีบเดินทาง แต่ระยะนั้นมีฝนตกมากหนทางที่เดินชุ่มไปด้วยน้ำ เป็นโคลนเป็นตม พื้นดินเต็มไปด้วยหล่มเลน ต้องบุกต้องฝ่าหล่มฝ่าเลนมาจนกระทั่งถึงกรุงสาวัตถี ได้เข้าเฝ้าสมความประสงค์

พระพุทธองค์ทรงมีปฏิสันถารกับพระภิกษุเหล่านั้นเรื่องการจำพรรษาอยู่ ณ เมืองสาเกตและการเดินทาง พระภิกษุเหล่านั้นจึงกราบทูลถึงความตั้งใจ ความร้อนรนกระวนกระวายใจ และการเดินทางที่ลำบาก ให้ทรงทราบทุกประการ พระพุทธองค์ทรงทราบและเห็นความลำบากของพระภิกษุ จึงทรงยกเป็นเหตุและมีพระพุทธานุญาตให้พระภิกษุผู้จำพรรษาครบถ้วนแล้ว **กรานกฐิน** คือ ให้เอาผ้าที่จะเย็บเป็นจีวรเข้าขึงที่ไม้สะดึง เย็บเสร็จแล้วบอกแก่พระภิกษุทั้งหลายผู้ร่วมใจกันทำจีวรนั้นยกผ้าให้พระภิกษุผู้ฉลาดรูปหนึ่งในนามของสงฆ์ เพื่อจะได้อนุโมทนาร่วมกัน ภิกษุผู้เย็บจีวรเช่นนั้นเรียกว่า ผู้กรานกฐิน (กราน เป็นภาษาเขมร แปลว่า "ขึง" หรือ "ทำให้ตึง" กฐิน เป็นภาษาบาลี แปลว่า "ไม้สะดึง" กรานกฐิน ก็คือ "ขึงผ้าที่จะเย็บเป็นจีวรเข้าที่ไม้สะดึง) โดยมีกำหนด ๑ เดือน ดังกล่าว

หลักการ

การที่พระพุทธองค์ทรงอนุญาตให้ภิกษุสงฆ์ผู้อยู่จำพรรษาแล้วได้กรานกฐินนี้ ทำให้ภิกษุสงฆ์ต้องอยู่ประจำอาวาสอย่างน้อยเป็นเวลา ๑ เดือนหลังจากออกพรรษา ซึ่งเป็นช่วงปลายฤดูฝน ยังมีฝนตกอยู่ และทางสัญจรเต็มไปด้วยหล่มเลน หลังจาก ๑ เดือนผ่านไปแล้ว ถ้าภิกษุสงฆ์ประสงค์ก็สามารถจะหลีกจาริกไปได้โดยสะดวก ในเวลาไม่มีฝนตก และพื้นดินไม่เป็นหล่มเลน[3]

พระพุทธองค์ทรงมีพระพุทธานุญาตผ้ากฐิน ด้วยมีพุทธประสงค์จะผ่อนผันให้ความสะดวกในพระธรรมวินัย แก่พระสงฆ์ผู้จำพรรษาอยู่ในวัดใดวัดหนึ่งครบ ๓ เดือน เพื่อสงเคราะห์ผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบให้มีผ้านุ่งหรือผ้าห่มใหม่ จะได้ใช้ผลัดเปลี่ยนของเก่าที่จะขาดหรือชำรุด โดยในเบื้องต้นทรงมีพระพุทธานุญาตพร้อมกับทรงแสดงอานิสงส์ไว้ ๕ ประการ ดังนี้

"ภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาแล้ว กรานกฐิน ภิกษุทั้งหลายผู้กรานกฐินแล้วจะได้อานิสงส์ ๕ อย่าง คือ

๑. เที่ยวไปไม่ต้องบอกลา ๒. ไม่ต้องถือไตรจีวรไปครบสำรับ
๓. ฉันคณะโภชนะได้ ๔. ทรงอติเรกจีวรไว้ได้ตามความต้องการ
๕. พวกเธอจะได้จีวรที่เกิดขึ้นในที่นั้น

ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอผู้กรานกฐินแล้วย่อมได้อานิสงส์ ๕ อย่างนี้แล"[4]

จากนั้นได้ทรงชี้แจงวิธีกรานกฐิน และขั้นตอนการขอความเห็นชอบจากคณะสงฆ์ที่เรียกว่า ญัตติทุติยกรรมวาจา คือ การตั้งเรื่องหรือญัตติขึ้น จากนั้นก็ลงความเห็นรับรู้ร่วมกัน โดยมีพระเถระที่ฉลาดเป็นผู้ดำเนินการประชุม หรือ ภาษาพระเรียกว่า สวดกรรมวาจา ๑ ครั้ง หากไม่มีภิกษุรูปใดทักท้วงก็เป็นการลงมติเห็นชอบร่วมกัน เป็นอำนาจของสงฆ์ ที่พระทุกรูปต้องถือปฏิบัติ ต่อไปนี้เป็นคำประกาศที่พระพุทธเจ้าทรงประทานแนวทางไว้

---

[3] พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **พระวินัยปิฎก มหาวรรค ภาค ๒,** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), หน้า (๒๖)

[4] ที.ม. (ไทย) ๕/๓๐๖/๑๔๖.

"ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ผ้ากฐินนี้เกิดแล้วแก่สงฆ์ ถ้าสงฆ์พร้อมกันแล้ว พึงให้กรานกฐินแก่ภิกษุชื่อนี้เพื่อกรานกฐิน นี่เป็นญัตติ

ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ผ้ากฐินนี้เกิดแล้วแก่สงฆ์ ถ้าสงฆ์พร้อมกันแล้ว พึงให้กรานกฐินแก่ภิกษุชื่อนี้เพื่อกรานกฐิน ท่านรูปใดเห็นด้วยกับการให้ผ้ากฐินนี้แก่ภิกษุชื่อนี้เพื่อกรานกฐิน ท่านรูปนั้นพึงนิ่ง ท่านรูปใดไม่เห็นด้วย ท่านรูปนั้นพึงทักท้วง

ผ้ากฐินนี้อันสงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุนี้เพื่อกรานกฐิน สงฆ์เห็นด้วย เพราะเหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าขอถือความนิ่งนั้นเป็นมติอย่างนี้"[5]

ลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอนต่อจากนั้น ในพระไตรปิฎกได้กล่าวถึงพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงลักษณะต่างๆ ที่จัดเป็นกฐินแล้วได้รับอานิสงส์ข้างต้น และลักษณะใดที่ทำให้กฐินเดาะหรือไม่สำเร็จประโยชน์ คือไม่ได้อานิสงส์ ในหนังสือนี้จะขอไม่กล่าวถึงเรื่องดังกล่าว เพราะมีข้อปลีกย่อยมาก

คุณสมบัติของพระที่จะรับกฐิน

คุณสมบัติของพระภิกษุรูปที่สมควรจะรับผ้ากฐินได้ มี ๘ ประการ คือ

๑. รู้จักบุพพกรณ์ คือ หน้าที่ๆจะต้องทำในเบื้องต้นแห่งการกรานกฐิน ๗ อย่าง คือ ๑) ซักผ้า ๒) กะผ้า ๓) ตัดผ้า ๔) เนาหรือด้นผ้าที่ตัดแล้ว ๕) เย็บเป็นจีวร ๖) ย้อมจีวรที่เย็บแล้ว ๗) ทำกัปปะ คือ พินทุ (แต้มให้เปื้อน)

๒. รู้จักถอนไตรจีวร

๓. รู้จักอธิษฐานไตรจีวร

๔. รู้จักการกราน

[5] ที.ม. (ไทย) ๕/๓๐๗/๑๔๗.

๕. รู้จักมาติกา หรือ หัวข้อแห่งการเดาะกฐิน[6]

๖. รู้จักปลิโพธกังวลเป็นเหตุยังไม่เดาะกฐิน

๗. รู้จักการเดาะกฐิน

๘. รู้จักอานิสงส์กฐิน[7]

ในบุพพกรณ์ ๗ ประการนั้น ข้อแรกต้องทำให้เสร็จในวันนั้น แต่ในปัจจุบัน นิยมใช้ผ้าสำเร็จรูป จึงไม่ต้องทำการซัก กะ ตัด เนา เย็บ ย้อม เพียงแต่ทำกัปปะคือพินทุเท่านั้น

พิธีกรานกฐิน ในอุโบสถ

พระภิกษุผู้ได้รับผ้ากฐินต้องถอนจีวรสำรับเดิม อธิษฐานจีวรสำรับใหม่ แล้วกล่าวคำกรานกฐิน ด้วยผ้าผืนใดผืนหนึ่ง จะเป็นจีวร สังฆาฏิ หรือสบงก็ได้ เพียงผืนเดียว ด้วยคำว่า

[6] อานิสงส์กฐินหมดเขต หรือ การขาดสิทธิ์ที่จะถือเอาประโยชน์จากการได้กรานกฐิน

[7] พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิทฺธิ ป.ธ.๙), **กฐิน ผ้าป่า อานิสงส์**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, หน้า ๑๗.

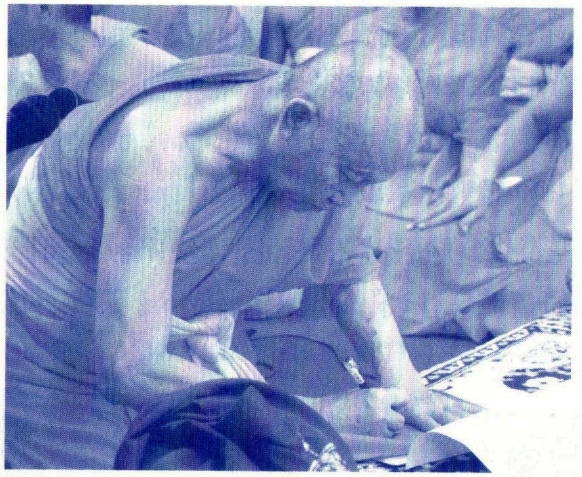

พระภิกษุผู้ได้รับผ้ากฐินอธิษฐานจีวรใหม่

"ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้า**สังฆาฏิ** (หรือ **จีวร** หรือ **สบง**) นี้"

จากนั้นท่านจะออกไปครองผ้า แล้วกลับเข้ามาในมณฑลพิธีสงฆ์ แล้วกล่าวคำอาราธนาให้สงฆ์อนุโมทนากฐินว่า

"อตฺถตํ ภนฺเต สงฺฆสฺส กฐินํ, ธมฺมิโก กฐินตฺถาโร อนุโมทถ"

แปลว่า "ท่านเจ้าข้า กฐินของสงฆ์กรานแล้ว การกรานกฐินชอบธรรม ขอท่านทั้งหลายอนุโมทนาเถิด"

ขั้นตอนสุดท้าย พระสงฆ์จะกล่าวคำอนุโมทนากฐิน โดยให้ผู้มีอายุพรรษาแก่กว่าพระภิกษุรูปที่ครองผ้ากฐิน กล่าวก่อนว่า

"อตฺถตํ อาวุโส สงฺฆสฺส กฐินํ, ธมฺมิโก กฐินตฺถาโร อนุโมทาม"

แปลว่า "ผู้มีอายุ กฐินของสงฆ์กรานแล้ว การกรานกฐินชอบธรรม เราทั้งหลายขออนุโมทนา"

จากนั้นจึงให้พระภิกษุที่มีอายุพรรษาน้อยกว่ากล่าวคำอนุโมทนาว่า

"อตฺถตํ ภนฺเต สงฺฆสฺส กฐินํ, ธมฺมิโก กฐินตฺถาโร อนุโมทาม"

แปลว่า "ท่านผู้เจริญ กฐินของสงฆ์กรานแล้ว การกรานกฐินชอบธรรม เราทั้งหลายขออนุโมทนา"

เป็นอันเสร็จพิธีกฐินของพระสงฆ์ และด้วยอาศัยพระพุทธบัญญัติมีมาฉะนี้ จึงได้ถือเป็นประเพณีทำกันมาจนกระทั่งทุกวันนี้

อานิสงส์กฐิน

กฐินมีอานิสงส์ทั้งแก่ผู้รับและผู้ให้

สำหรับผู้รับ หรือ พระสงฆ์

หากพระสงฆ์ได้ปฏิบัติตามพระพุทธานุญาตทุกประการก็ย่อมได้รับอานิสงส์ ดังที่พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ทุกประการ ขอขยายความเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นนี้ การที่พระภิกษุจะรับกฐินได้นั้นมิใช่รูปใดจะรับกันได้ ดังที่กล่าวว่ากฐินมีเงื่อนไขที่ต้องให้ความสำคัญทุกขั้นตอน และทำได้ยาก กฐินจะเป็นกฐินหรือไม่ มีองค์ประกอบที่พึงให้ความสนใจ ๖ ประการ คือ

๑. พระสงฆ์อยู่จำพรรษาในวัดนั้นครบ ๓ เดือน ไม่พรรษาขาด

๒. ในวัดนั้นต้องมีพระที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑ อย่างน้อย ๕ รูป จำนวนพระที่ต่ำกว่านี้รับกฐินไม่ได้แม้ไปนิมนต์พระวัดอื่นมาให้ครบจำนวน ๕ รูปก็ไม่จัดเป็นกฐินตามพระพุทธานุญาต

๓. พระในวัดนั้น จะไปชักชวนให้เขามาถวายผ้ากฐินในวัดของตนเองไม่ได้

๔. ต้องดำเนินการเรื่องผ้ากฐินให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดเท่านั้น

๕. พระภิกษุรูปที่ครองกฐินต้องรู้จักและเข้าใจขั้นตอนและวิธีปฏิบัติต่อผ้ากฐิน

๖. พระสงฆ์ในวัดนั้น ต้องพร้อมเพรียงกัน

อานิสงส์จากการรับผ้ากฐิน และการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระบรมพุทธานุญาต ทำให้ได้รับการผ่อนปรนหรือไม่ต้องอาบัติ หรือโทษ ใน ๕ เรื่อง คือ

๑.อนามันตะจาโร เที่ยวสัญจรไปโดยไม่ต้องบอกลาภิกษุที่มีอยู่ในที่นั้น ไม่ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ไม่ถือว่าล่วงละเมิดจาริตตสิกขาบทที่ ๖ แห่งอเจลกวรรค

๒.สมาทานะจาโร จะเดินทางไปที่ไหน ไม่ต้องถือไตรจีวรไปครบสำรับ จะฝากหรือเก็บไว้ในที่เหมาะสมแห่งใดแห่งหนึ่งก็ได้ ไม่ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ไม่ถือว่าล่วงละเมิดอุทโทสิตสิกขาบทที่ ๒ แห่งจีวรวรรค

๓.คณะโภชนัง ฉันคณะโภชนะได้ คือ แม้จะมี ๔ รูป หรือมากกว่า ก็สามารถรับนิมนต์ไปรับประเคนฉันพร้อมกันได้ หรือออกปากขอภัตตาหารมาฉันพร้อมกันได้ ไม่ต้องอาบัติปาจิตตีย์เพราะฉันคณะโภชนะ คือ เพราะฉันโภชนะที่เป็นของคณะ ซึ่งคณะได้มา ไม่ถือว่าล่วงละเมิดคณะโภชนสิกขาบทที่ ๒ แห่งโภชนวรรค

๔.ยาวะทัตถะจีวะรัง เก็บอติเรกจีวรไว้ได้ตามต้องการ คือ สามารถเก็บผ้านอกเหนือจากผ้าที่ตนอธิษฐานและวิกัปไว้ได้ แม้จะเกินกำหนด ๑๐ วัน ก็ไม่ต้องอาบัตินิสสัคคียปาจิตตีย์เพราะเก็บอติเรกจีวร ไม่ถือว่าล่วงละเมิดกฐินสิกขาบทที่ ๑ แห่งจีวรวรรค

๕.โย จะ ตัตถะ จีวะรุปปาโท โส เนสัง ภวิสสะติ จีวรลาภอันใด ที่เกิดขึ้นมีขึ้นในสีมาที่กรานกฐินนั้น จีวรลาภนั้น จักเป็นสิทธิ์ของภิกษุทั้งหลายผู้ได้กรานกฐินแล้วนั้น

อานิสงส์ทั้ง ๕ ประการนี้ พระภิกษุผู้ได้กรานกฐินแล้ว จะได้รับตลอดเขตอานิสงส์กฐิน ๕ เดือน คือ ตั้งแต่แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔ ของปีถัดไป

สำหรับผู้ให้ หรือ ผู้ถวาย

ก่อนอื่นพึงทราบว่า **กฐินเป็นพระบรมพุทธานุญาตโดยตรง** การถวายทานอย่างอื่นมีทายกเป็นผู้ทูลขอให้พระพุทธเจ้าทรงอนุญาต เช่น มหาอุบาสิกาวิสาขาทูลขออนุญาตถวายผ้าอาบน้ำฝน แต่ผ้ากฐินนี้พระพุทธองค์ทรงอนุญาตเอง นับเป็นพระพุทธประสงค์โดยตรง

เกี่ยวกับอานิสงส์ของการถวายผ้ากฐินนั้น ในปัจจุบันมีปรากฏในคัมภีร์และตำราหลายเล่ม บางตำรากล่าวว่า มีอานิสงส์ถึง ๖๓ ประการ [8] ขอยกตัวอย่างสัก ๔ ประการ ดังนี้

๑. ชื่อว่า ได้ช่วยกันจรรโลงพระพุทธศาสนาให้เจริญวัฒนาดำรงเสถียรภาพอยู่ตลอดกาลนาน

๒. ชื่อว่า ได้เพิ่มกำลังกาย กำลังใจ ให้แก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้เป็นศาสนทายาทสืบอายุพระพุทธศาสนาต่อๆ ไป

๓. ชื่อว่า ได้ถวายอุปการะ อุปถัมภ์พระภิกษุสามเณร เป็นมหากุศลอันสำคัญอย่างยิ่ง

๔. ชื่อว่า เป็นผู้ไม่ประมาทต่อมหากุศลของตน

ฯลฯ

แต่ในวรรณกรรมโบราณทางพระพุทธศาสนา ก็ได้ปรากฏการยกย่องกฐินทาน และพรรณนาอานิสงส์ของกฐินทานไว้เป็นพิเศษ ดังนี้

อานิสงส์ของผู้ถวายกฐินเอง

ในชาดกซึ่งเป็นเรื่องเล่าถึงการบำเพ็ญบารมีของพระพุทธเจ้าในอดีตชาติ

---

[8] **กฐิน ผ้าป่า อานิสงส์,** หน้า ๓๐-๓๔.

ทำให้เราเห็นภาพความสำคัญของบุญกฐินอย่างน่าอัศจรรย์ โดยกล่าวว่า อำนาจบุญกุศลที่ได้ถวายผ้ากฐิน เป็นกุศลผลบุญที่ใหญ่หลวง ผู้ถวายจะปรารถนาความสำเร็จใดๆ ในภพชาติใหม่ ก็จะให้สำเร็จได้ดังมโนรถความปรารถนา หรือถ้าจะปรารถนาพุทธภูมิก็ดี ปัจเจกภูมิก็ดี สาวกภูมิก็ดี สาวิกาภูมิก็ดี เมื่อมีวาสนาบารมีแก่กล้าแล้วก็จะได้สำเร็จดังมโนปณิธาน หรือความปรารถนาที่ตั้งไว้

ในอติเทวราชชาดก[9] ได้เล่าเรื่องพระเจ้าจิตรราชบรมโพธิสัตว์เจ้า ทรงถวายคู่แห่งผ้าเพื่อกฐินแก่พระภิกษุสงฆ์ มีองค์พระโกณฑัญญพุทธเจ้าเป็นประธาน แล้วทรงเปล่งพระดำรัสว่า "ข้าพเจ้าขอถวายผ้ากฐินแด่พระภิกษุสงฆ์" ดังนี้ เมื่อเสร็จจากพิธีถวายผ้ากฐินแล้ว ก็ทรงประทับอยู่ ณ บนราชอาสน์อันสมควรส่วนข้างหนึ่ง แล้วจึงทรงประเคนอาหารถวายพระภิกษุสงฆ์ มีองค์พระโกณฑัญญพุทธเจ้าเป็นประธาน ด้วยภัตตาหารมีรสเลิศต่าง ๆ มีข้าวยาคู เป็นต้น ในลำดับนั้น สมเด็จพระโกณฑัญญสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เสด็จประทับ ณ ท่ามกลางแห่งพระภิกษุสงฆ์ ฝ่ายพระเถรเจ้าผู้เป็นธรรมเสนาบดีชื่อว่า พระภัททานิกรรมก็ได้กรานกฐินนั้น ครั้นเสร็จจากการกรานกฐินแล้ว พระโกณฑัญญพุทธเจ้าก็เสด็จประทับในท่ามกลางพุทธบริษัท ๔ คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา

ส่วนสมเด็จพระเจ้าจิตรราชบรมจักรพรรดินั้น ก็ได้เสด็จเข้าไปสู่ที่ใกล้พระโกณฑัญญพุทธเจ้า ถวายบังคมด้วยพระเบญจางคประดิษฐ์แล้ว ได้ทรงตั้งพระราชปณิธานความปรารถนาขึ้นว่า

---

[9] กรมศิลปากร, **ปัญญาสชาดก ฉบับ หอสมุดแห่งชาติ,** (พระนคร : โรงพิมพ์อักษรบริการ, ๒๔๙๙), หน้า ๖๙๒-๖๙๘

อิมินา กฐินทาเนน พุทฺโธ โหมิ อนาคเต
ยทา สพฺพญฺญุตปตฺโต ตารยิสฺสามิ ปาณินํ

แปลว่า "ด้วยอำนาจกฐินทานนี้ ขอให้ข้าพเจ้าได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง ในอนาคตกาลโน้นเถิด ข้าพเจ้าได้ตรัสรู้เป็นพระสัพพัญญูญุตญาณเจ้าแล้วในกาลใด ก็จะรื้อขนสัตว์ให้พ้นจากสังสารวัฏฏ์ในกาลนั้น"

ครั้นจบคำอธิษฐานลง พระโกณฑัญญพุทธเจ้า จึงทรงพิจารณาดูไปในอนาคตกาล ก็ได้ทรงทราบด้วยพุทธจักษุญาณว่า ความปรารถนาของบรมกษัตริย์องค์นี้จักสำเร็จสมพระประสงค์ จึงได้ทรงพยากรณ์ว่า ในที่สุดแห่ง ๓ อสงไขยแสนกัลป์ นับแต่กัลป์นั้น พระเจ้าจิตรราชบรมจักรพรรดินี้จักได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงพระนามว่า "โคดม" ได้แก่พระพุทธเจ้าของเราทั้งหลายในบัดนี้

ขณะเดียวกัน ผู้ที่ถวายผ้ากฐินแล้วบังเกิดความปีติ ความสุขใจ แม้มิได้อธิษฐานคุมวงบุญไว้ ก็ได้รับอานิสงส์ไปเกิดเป็นเทวดาและอานิสงส์ที่จะต่อเนื่องไปในภพหน้า ดังคำประกาศบุพพกุศลของท้าวสักกเทวราช ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ว่า

"คราวหนึ่งเราเกิดเป็นกุฎุมพีผู้มีทรัพย์อยู่ ณ เมืองพาราณสี ได้ถวายผ้าพระกฐินจีวร (แก่พระปทุมุตรสัมพุทธเจ้า) เราจุติจากอัตตภาพเป็นมนุษย์แล้ว ได้เกิดเป็นภูมิเทวดามีศักดาเดชอยู่ ณ ภูเขาคันธมาทน์ เสวยทิพยสมบัติอยู่นาน ครั้นจุติจากอัตตภาพเป็นภูมิเทวดาแล้ว ได้เกิดเป็นสักกเทวราชผู้มเหศราธิบดีแห่งเทวดาทั้งหลาย ครั้นจุติจากอัตตภาพแห่งสักกเทวราชแล้ว จักเกิดเป็นจักรพรรดิมีกำลังเดชานุภาพมากในทวีปทั้งสี่ และจักเสวยมนุษย์และเทวสมบัติสิ้นแสนกัลป์ ด้วยอำนาจผลแห่งกฐินทาน

ด้วยประการฉะนี้"[10]

ผู้มีส่วนร่วมในกฐินย่อมได้อานิสงส์

ในสมัยพระศาสนาของพระกัสสปสัมพุทธเจ้า บุรุษชาวเมืองพาราณสีคนหนึ่งเป็นคนเข็ญใจไร้ที่พึ่ง ไปอาศัยเศรษฐีสิริธรรมผู้มั่งคั่งด้วยทรัพย์ โดยยอมตนเป็นคนรับใช้ มีหน้าที่ดูแลรักษาหญ้า จึงได้ชื่อว่า ติณบาล แปลว่า ผู้ดูแลรักษาหญ้า ตั้งแต่บัดนั้น

วันหนึ่งเขาคิดว่า "ตัวเรานี้เป็นคนยากจนเช่นนี้เพราะไม่เคยทำบุญอันใดไว้ในชาติก่อนเลย มาชาตินี้จึงตกอยู่ในฐานะผู้รับใช้คนอื่น ไร้ญาติขาดมิตร ไม่มีสมบัติติดตัวแม้แต่น้อย" เมื่อคิดดังนี้แล้วเขาได้แบ่งอาหารที่ท่านเศรษฐีให้ออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งถวายแก่พระสงฆ์ที่มาบิณฑบาต อีกส่วนหนึ่งเอาไว้สำหรับตนเองรับประทาน ด้วยเดชกุศลผลบุญอันนั้น ทำให้ท่านเศรษฐีเกิดสงสารเขา แล้วให้อาหารเพิ่มอีกเป็น ๒ ส่วน เขาได้แบ่งอาหารเป็น ๓ ส่วน ถวายแก่พระสงฆ์ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งให้แก่คนจนทั้งหลาย ส่วนที่สามเอาไว้บริโภคสำหรับตนเอง เขาทำอยู่อย่างนี้เป็นเวลาช้านาน

ต่อมาเป็นวันออกพรรษา เหล่าชนผู้มีศรัทธาต่างพากันทำบุญกฐินเป็นการใหญ่ แม้ท่านเศรษฐีสิริธรรมก็เตรียมจะถวายกฐิน จึงประกาศให้ประชาชนทั้งหลายทราบโดยทั่วกัน เมื่อนายติณบาลได้ยินก็เกิดความเลื่อมใสขึ้นในใจทันที จึงเข้าไปหาท่านเศรษฐีถามอานิสงส์ของกฐิน เศรษฐีตอบว่า "มีอานิสงส์มากมายหนักหนา สมเด็จพระบรมศาสดาทรงตรัสยกย่องสรรเสริญว่าเป็นทานอันประเสริฐ"

---

[10] กรมศิลปากร, **ปัญญาสชาดก ฉบับ หอสมุดแห่งชาติ,** (พระนคร : โรงพิมพ์อักษรบริการ, ๒๔๙๙), หน้า ๖๘๖.

เมื่อเขาได้ทราบดังนี้แล้ว ก็มีความโสมนัสปลาบปลื้มเป็นอันมาก แสดงความประสงค์ที่จะร่วมอนุโมทนาในการบำเพ็ญทานครั้งนี้ด้วย จึงได้กลับไปที่อยู่ของตน แล้วเกิดความคิดขึ้นว่า "เราไม่มีอะไรเลย แม้แต่ผ้าดีๆ สักผืน เราจะทำบุญร่วมกับท่านเศรษฐีได้อย่างไร" เขาครุ่นคิดอยู่เป็นเวลานาน หาสิ่งที่จะร่วมอนุโมทนากฐินกับท่านเศรษฐีไม่ได้ ในที่สุดเขาได้เปลื้องผ้านุ่งของตนออก พับให้ดี แล้วเย็บใบไม้นุ่งแทน เอาผ้านั้นไปเร่ขายในตลาด

ชาวตลาดทั้งหลายเห็นอาการเช่นนั้น ก็พากันหัวเราะกันลั่น เขาชูมือขึ้นแถลงว่า "ท่านทั้งหลายหยุดก่อน อย่าหัวเราะข้าพเจ้าเลย ข้าพเจ้ายากจนไม่มีผ้าจะนุ่ง จะขอนุ่งใบไม้แต่ในชาตินี้เท่านั้น ชาติหน้าจะนุ่งผ้าทิพย์"

ครั้นพูดชี้แจงแก่ประชาชนชาวตลาดดังนี้แล้ว เขาได้ออกเดินเร่ขายเรื่อยไป ในที่สุด เขาได้ขายผ้านั้นในราคา ๕ มาสก (๑ บาท) แล้วนำไปมอบให้ท่านเศรษฐี เศรษฐีได้ใช้เงินนั้นซื้อด้ายสำหรับเย็บไตรจีวร ในกาลครั้งนั้นได้เกิดโกลาหลทั่วไปในหมู่ชน ตลอดถึงเทวดาในสวรรค์ทั้ง ๖ ชั้นฟ้า และล่วงรู้ไปถึงพระกรรณของพระเจ้าพาราณสี จึงรับสั่งให้นำนายติณบาลเข้าเฝ้า แต่เขาไม่ยอมเข้าเฝ้าเพราะละอาย จึงได้ตรัสถามความเป็นไปของเขาโดยตลอดแล้ว ทรงให้ราชบุรุษนำผ้าสาฎกราคาแสนตำลึงไปพระราชทานแก่เขา นอกจากนั้นได้พระราชทานบ้านเรือนและทรัพย์สมบัติเป็นอันมาก แล้วโปรดให้ดำรงตำแหน่งเศรษฐีในเมืองพาราณสี มีชื่อว่า ท่านติณบาลเศรษฐี เมื่อเขาดำรงชีวิตอยู่พอสมควรแก่อายุขัยแล้ว ก็ตายไปเกิดเป็นเทพบุตรในดาวดึงส์พิภพ เสวยสมบัติทิพย์อยู่ในวิมานแก้ว สูงได้ ๕ โยชน์ มีนางเทพอัปสรหนึ่งหมื่นเป็นบริวาร ส่วนเศรษฐีสิริธรรม ครั้นตายจากโลกมนุษย์แล้วได้ไปเกิดในดาวดึงส์สวรรค์ มีนางฟ้าเป็นบริวาร เช่นเดียวกันกับท่านติณบาลเศรษฐี

ผู้ชักชวนให้ทอดกฐินก็ได้อานิสงส์

กฐินมิได้มีอานิสงส์เฉพาะเจ้าของกฐินเท่านั้น แม้ผู้ชักชวนให้ผู้อื่นทอดกฐิน ถ้ารู้จักวิธีในการอธิษฐานบุญก็ย่อมได้รับอานิสงส์เหมือนกัน ดังในนรชีวกฐินทานชาดก[11] ซึ่งเป็นหนึ่งในปัญญาสชาดก ได้เล่าเรื่องที่พระพุทธองค์เมื่อครั้งเสวยพระชาติเกิดเป็นนายนรชีวะ อยู่ในครอบครัวยากจน แต่เป็นลูกกตัญญูเลี้ยงดูมารดา ได้ชักชวนเศรษฐีที่มีความเลื่อมใสในพระพุทธเจ้าพระนามว่าปทุมุตตร ชวนให้เศรษฐีมีศรัทธาถวายผ้ากฐินแก่พระภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน เศรษฐีมีความยินดีได้จัดกฐินไปถวายพระภิกษุสงฆ์ จึงได้ทูลถามพระพุทธเจ้าถึงผลหรืออานิสงส์แห่งการถวายผ้ากฐิน พระปทุมุตตรสัมพุทธเจ้าได้ตรัสว่า

เย ชนา สุขมิจฺฉนฺตา ทตฺวาน กฐินจีวรํ
เตปิ ทุกฺขา ปมุญฺจเร เทวมนุสฺเสสุ ปตฺวา
นรกาทิมฺหิ น ชายนฺติ กฐินทานสฺสิทํ ผลํ

แปลว่า "บุคคลเหล่าใดปรารถนาหาความสุขนั้น ได้ถวายผ้ากฐินจีวรไว้ บุคคลเหล่านั้นจะพ้นจากความทุกข์ เมื่อละโลกนี้ไปแล้ว ก็ย่อมจะถึงความสุขในหมู่เทวดาและมนุษย์ และจะไม่ไปเกิดในอบายภูมิมีนรกเป็นต้น นี้เป็นผลแห่งกฐินทาน"

เมื่อเศรษฐีได้ฟังอานิสงส์กฐินทานเช่นนั้น ก็มีใจชื่นบานยิ่งนัก ส่วนนายนรชีวะผู้เป็นพระโพธิสัตว์ได้หมอบกราบแทบพระบาทของพระพุทธเจ้า ได้กราบทูลถึงเหตุที่ตนเป็นผู้ชักชวนให้เศรษฐีมาทำบุญสำเร็จด้วยกายวาจาใจ จึงขอตั้งวาจาธิษฐานว่า

[11] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๗๗-๖๗๘.

อิมินา ภนฺเต ปุญฺเญน ปโพธิโต กฐินํ เทมิ
อนาคเต พุทฺโธ โหมิ ยาว พุทฺธตํ นานุปตฺโต
มา ทลิทฺโท ภวามหํ

แปลว่า "ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ด้วยกุศลผลบุญที่ข้าพระองค์ได้ชักนำกุฎุมพี(เศรษฐี)ให้ถวายผ้ากฐินนี้ ขอให้ข้าพระองค์เป็นพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งในกาลภายหน้า แม้ข้าพระองค์ยังไม่ไปถึงความเป็นพระพุทธเจ้าตราบใด ชื่อว่าความเข็ญใจอย่าได้มีแก่ข้าพระองค์เลย พระเจ้าข้า"

พระปทุมุตตรสัมพุทธเจ้าได้ทรงพยากรณ์ว่า ด้วยผลแห่งกฐินทานนั้น นายนรชีวะจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าศากยมุนีในอนาคตกาล ก็คือพระพุทธเจ้าของเราทั้งหลายในบัดนี้

ขั้นตอนทำบุญกฐิน

ประเภทของกฐิน

การทำบุญทอดกฐินในประเทศไทยเรา ซึ่งนิยมปฏิบัติกันอยู่ในขณะนี้มีอยู่ ๒ ประเภท คือ

๑.กฐินหลวง หมายถึง กฐินที่มีพระราชพิธีเป็นทางการในพระอารามหลวง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เอง ที่เรียกว่า **"พระกฐินหลวง"** แต่ในกรณีที่เสด็จฯ ไปถวายผ้าพระกฐินเป็นการส่วนพระองค์ในวัดต่างจังหวัด จะเรียกว่า **"พระกฐินต้น"**[12] ส่วนกฐินที่พระราชทานให้พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ กระทรวง ทบวง กรม กองต่าง ๆ ไปถวายผ้าพระกฐินแทนพระองค์

[12] สำนักพระราชวัง, **รวมเรื่องและข้อปฏิบัติเกี่ยวกับราชสำนัก,** พิมพ์ครั้งที่ ๑๔, (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๔๗),หน้า ๑๑.

เรียกว่า **"พระกฐินพระราชทาน"**

๒.กฐินราษฎร์ หมายถึง กฐินที่จัดขึ้นในวัดราษฎร์โดยชาวบ้านจัดการทอดกันเอง หรือบางทีก็ร่วมกันทอด ซึ่งเรียกว่า **"กฐินสามัคคี"**

ในที่นี้จะไม่กล่าวถึงกฐินประเภทที่ ๑ จะกล่าวเฉพาะกฐินประเภทที่ ๒ เท่านั้น

ใครควรจะถวายผ้ากฐิน

ทายกผู้ทอดกฐินนั้น จะเป็นเทวดาหรือมนุษย์ คฤหัสถ์หรือบรรพชิต เป็นพระภิกษุหรือสามเณร ก็เป็นเจ้าภาพถวายผ้ากฐิน หรือทอดกฐินได้ทั้งนั้น จะทอดคนเดียว หรือรวมกันหลายคนเป็น **"กฐินสามัคคี"** ก็ได้ มีพระพุทธานุญาตไว้

แต่มีข้อพึงระวัง ในกรณีที่ผู้ทอดกฐินเป็นพระภิกษุ เมื่อถวายผ้ากฐินในอุโบสถแล้ว พระสงฆ์ในวัดนั้นจะเริ่มสวดญัตติทุติยกรรมวาจา ต้องอาราธนาให้พระภิกษุที่เป็นเจ้าภาพนั้นออกไปอยู่นอกเขตสีมาก่อน หรือมิฉะนั้นก็นิมนต์ให้เข้าไปนั่งร่วมภายในหัตถบาสกับพระสงฆ์ที่จะสวดนั้น ก็เป็นอันใช้ได้ ไม่เสียพิธี

ต้องจองกฐินก่อน

เมื่อสาธุชนผู้มีกุศลจิตประสงค์จะนำกฐินไปทอด ณ วัดใดวัดหนึ่ง ซึ่งตนมีศรัทธาเป็นการเฉพาะ ต้องจองกฐินที่วัดนั้นล่วงหน้าเสียก่อน การจองมี ๒ วิธี คือ

๑.จองด้วยปาก ได้แก่ แจ้งด้วยวาจาแก่เจ้าอาวาส หรือ ประกาศในที่ประชุมสงฆ์ของวัด ให้ทราบว่า ตนจะนำกฐินมาทอดที่วัดนั้น

๒.จองด้วยหนังสือ ได้แก่ เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร ชื่อที่อยู่ของตนและความจำนงที่จะนำกฐินมาทอดในวันนั้นวันนี้ แล้วนำไปติดประกาศใน

ที่เห็นได้ง่าย เช่นศาลาการเปรียญ ศาลาหน้าวัด หรือมอบให้กับเจ้าอาวาสไว้

และก่อนที่จะทอดกฐินนั้นก็ควรปิดป้ายไว้หน้าวัด หรือที่ศาลาการเปรียญ ซึ่งป้ายปิดประกาศนี้ นิยมปิดไว้ตั้งแต่ในพรรษา เพื่อจะให้ผู้ที่ผ่านไปมาได้พบเห็น แล้วจะได้มาเข้าร่วมทำบุญด้วย

องค์กฐิน

เมื่อถึงเวลากำหนดก็นำผ้ากฐิน บางครั้งเรียกว่า ผ้าที่เป็นองค์กฐิน ซึ่งจะเป็นผืนเดียวก็ได้ หลายผืนก็ได้ ถ้าเป็นผ้าขาวซึ่งยังมิได้ตัด ก็ตัดออกเป็นชิ้นๆ พอที่จะเย็บประกอบเข้าเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ ทำเสร็จแล้วยังมิได้ย้อมหรือย้อมแล้วก็ได้ อย่างใดอย่างหนึ่ง จัดเป็นองค์กฐิน นำไปทอด ณ วัดที่ได้จองไว้นั้น แต่ในปัจจุบันเจ้าภาพนิยมซื้อผ้าไตรจีวรสำเร็จรูปมาจากร้านจำหน่ายเครื่องสังฆภัณฑ์ เนื่องจากสะดวกและประหยัดเวลา ก็เป็นอันใช้ได้เหมือนกัน

ผ้ากฐิน ที่เรียกว่า ไตรเอก เป็น องค์กฐิน

นอกจากองค์กฐินแล้ว เจ้าภาพบางรายอาจศรัทธาถวายของอื่นๆ ไปพร้อมกับองค์กฐินเรียกว่า **บริวารกฐิน** ตามที่นิยมกัน ประกอบด้วยปัจจัย ๔ คือ เครื่องอาศัยของพระภิกษุสามเณร มีไตรจีวร บริขารอื่นๆ ที่จำเป็น เครื่องใช้ประจำปี มีมุ้ง หมอน กลด เตียง ตั่ง โต๊ะ เก้าอี้ โอ่งน้ำ กระถาง กระทะ กระโถน เตา ภาชนะสำหรับใส่อาหารคาวหวาน เครื่องซ่อมเสนาสนะ มีมีด ขวาน สิ่ว เลื่อย ไม้กวาด จอบ เสียม เครื่องคิลานเภสัช มียารักษาโรค ยาสีฟัน แปรงสีฟัน อุปกรณ์ซักล้าง เป็นต้น หรือจะมีสิ่งอื่นนอกจากที่กล่าวมานี้ก็ได้ ขอให้เป็นของที่สมควรแก่พระภิกษุ สามเณร จะใช้อุปโภคบริโภคเท่านั้น หากจะมีของที่ระลึกสำหรับแจกจ่ายแก่คนที่อยู่ในวัดหรือคนที่มาร่วมงานกฐินด้วยก็ได้สุดแต่กำลังศรัทธาและอัธยาศัยไมตรีของเจ้าภาพ

นอกจากนั้นยังมีธรรมเนียมที่เจ้าภาพผู้ทอดกฐินจะต้องมี ผ้าห่มพระประธานอีกหนึ่งผืน เทียนสำหรับจุดในเวลาที่พระภิกษุสวดปาติโมกข์ ที่เรียกสั้นๆ ว่า เทียนปาติโมกข์ จำนวน ๒๔ เล่ม และมีธงผ้ารูปจระเข้ หรือสัตว์น้ำอย่างอื่น เช่น ปลา นางเงือก สำหรับปักหน้าวัด เมื่อทอดกฐินเสร็จแล้ว การปักธงนี้เป็นเครื่องหมายให้ทราบว่าวัดนั้นๆ ได้รับกฐินแล้ว และให้อนุโมทนากฐินร่วมกัน

การถวายผ้ากฐิน

เมื่อเจ้าภาพมาถึงวัดที่จะทอดกฐิน ต้องกำหนดดูว่า วัดนั้นๆจะให้ทำพิธีทอดกฐิน ณ สถานที่ใด โดยมากนิยมทำในอุโบสถ เพราะพระสงฆ์สามารถจะสวดญัตติทุติยกรรมวาจาให้เสร็จในคราวเดียวไปเลย แต่บางวัดอาจให้ทำพิธีถวายที่ศาลาการเปรียญในเบื้องต้นก่อน แล้วพระสงฆ์จะพากันไปสวดญัตติทุติยกรรมวาจาในอุโบสถในภายหลัง

หากเป็นสมัยโบราณ เมื่อภิกษุซึ่งจำพรรษาครบสามเดือนในวัดเดียวกัน

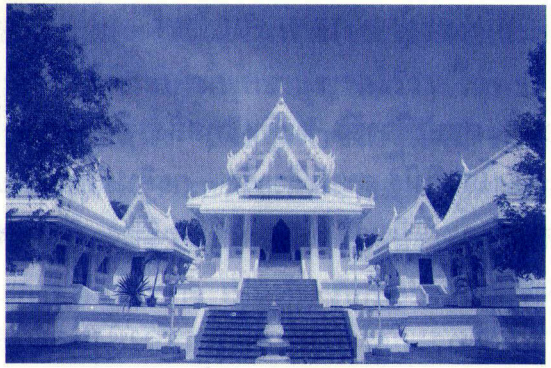

อุโบสถ สถานที่สำคัญในพิธีกรานกฐิน

(ต้องมีจำนวน ๕ รูปขึ้นไป) ประชุมกันในอุโบสถ พร้อมใจกันยกผ้ากฐินให้แก่ภิกษุรูปหนึ่งในหมู่พวกเธอ ภิกษุรูปนั้นทำกิจ ตั้งแต่ ซัก กะ ตัด เย็บ ย้อม ให้เสร็จในวันนั้น ทำพินทุกัปปะอธิษฐานเป็นจีวรครองผืนใดผืนหนึ่งในไตรจีวร แล้วบอกแก่ภิกษุสงฆ์ผู้ยกผ้าให้เพื่ออนุโมทนา และภิกษุนั้นอนุโมทนาแล้ว ที่เรียกว่า กรานกฐิน ก็เป็นการสำเร็จประโยชน์

แต่ถ้าผ้ากฐินเป็นจีวรสำเร็จรูป กิจที่จะต้อง ซัก กะ ตัด เย็บ ย้อม ก็ไม่มี ให้ภิกษุรูปนั้นทำพินทุกัปปะอธิษฐานเป็นจีวรครองผืนใดผืนหนึ่งในไตรจีวร แล้วบอกแก่ภิกษุสงฆ์ผู้ยกผ้าให้เพื่ออนุโมทนา เมื่อภิกษุสงฆ์พาอนุโมทนาแล้ว ก็เป็นการสำเร็จประโยชน์เหมือนกัน

ในปัจจุบัน เมื่อเจ้าภาพได้ตระเตรียมพร้อมแล้ว พระสงฆ์พร้อมแล้ว ก่อนถวายกฐิน ให้อาราธนาศีล รับศีล เมื่อรับแล้ว ทายกประกาศให้รู้พร้อมกัน ประธานผู้ทอดกฐินหันหน้าไปทางพระพุทธรูป ตั้งนะโม ๓ จบ แล้วหันหน้ามาทางพระสงฆ์กล่าวถวายเป็นภาษาบาลี ภาษาไทย หรือทั้งสองภาษาก็ได้ ว่าคนเดียวหรือว่านำแล้วคนทั้งหลายว่าตามพร้อมกันก็ได้ การกล่าวคำถวายจะกล่าวเป็นคำๆ หรือจะกล่าวรวมกันเป็นวรรคๆ แล้วแต่ความ

สะดวกของผู้กล่าวนำและผู้กล่าวตาม คำถวายมีดังนี้

"อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง ปะฏิคคัณหาตุ ปะฏิคคะเหตตะวา จะ อิมินา ทุสเสนะ กะฐินัง อัตถะระตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ"

แปลว่า *"ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งผ้ากฐินกับทั้งผ้าบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับ ซึ่งผ้ากฐินกับทั้งผ้าบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ครั้นรับแล้ว จงกรานกฐินด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ"*

เมื่อจบคำถวายแล้ว พระสงฆ์รับสาธุพร้อมกัน องค์กฐินพร้อมทั้งบริวารนั้น ถ้าเจ้าภาพปรารถนาถวายเป็นของสงฆ์ทั้งหมดก็ไม่ต้องประเคน แต่ถ้าจะประเคน ก็อย่าประเคนแก่สมภาร หรือองค์ที่รู้ว่าจะต้องครอง ให้ประเคนองค์อื่น องค์ที่เหมาะสมก็คือองค์รองลงมา เฉพาะองค์กฐินนั้นไม่จำเป็นต้องประเคน จากนั้นประธานผู้ทอดกฐินกลับเข้าประจำที่นั่งของตน

ขั้นตอนจากนี้พระสงฆ์จะทำพิธีอปโลกน์ คือ การแจ้งให้ทราบ หรือการขอความเห็นชอบ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

พระรูปที่ ๑ จะกล่าวว่า

"ผ้ากฐินทานกับทั้งผ้าอานิสังสบริวารทั้งปวงนี้ เป็นของ ....(ระบุชื่อเจ้าภาพ)...พร้อมด้วยญาติมิตรและสัมพันธชน ผู้ประกอบด้วยศรัทธาอุตสาหะพร้อมเพรียงกันนำมาถวาย แด่พระภิกษุสงฆ์ผู้อยู่จำพรรษาถ้วนไตรมาสในอาวาสนี้

ก็แลผ้ากฐินทานนี้ เป็นของบริสุทธิ์ ดุจเลื่อนลอยมาโดยนภากาศแล้ว

แลตกลงในที่ประชุมสงฆ์ จะได้จำเพาะเจาะจงลงว่าเป็นของพระภิกษุรูปใดรูปหนึ่งก็หามิได้ มีพระบรมพุทธานุญาตไว้ว่า ให้พระสงฆ์ทั้งปวงยอมอนุญาตให้แก่ภิกษุรูปหนึ่ง เพื่อจะทำซึ่งกฐินัตถารกิจ ตามพระบรมพุทธานุญาต และมีคำพระอรรถกถาจารย์ ผู้รู้พระบรมพุทธาธิบายสังวรรณนาไว้ว่า ภิกษุรูปใดประกอบด้วยศีลสุตาธิคุณ มีสติปัญญาสามารถรู้ธรรม ๘ ประการ มีบุพพกิจ เป็นต้น ภิกษุรูปนั้นจึงสมควร เพื่อจะกระทำกฐินัตถารกิจ ตามพระบรมพุทธานุญาตได้

บัดนี้ พระสงฆ์ทั้งปวง จะเห็นสมควรแก่ภิกษุรูปใด จงพร้อมกันยอมอนุญาตให้แก่ภิกษุรูปนั้น เทอญฯ"

ผ้ากฐินทานกับทั้งผ้าอานิสังสบริวารทั้งปวงนี้ เป็นของ.....

ในลำดับนี้ พระสงฆ์ทั้งหมดนิ่งอยู่ครู่หนึ่ง พระรูปที่ ๒ จะกล่าวต่อไปว่า

"ผ้ากฐินทาน กับทั้งผ้าอานิสังสบริวารทั้งปวงนี้ ข้าพเจ้าพิจารณาเห็นสมควรแก่...(ระบุชื่อผู้ที่จะเป็นองค์ครองกฐิน)...**เป็นผู้มีสติปัญญาสามารถเพื่อกระทำกฐินัตถารกิจให้ถูกต้องตามพระบรมพุทธานุญาตได้ ถ้าพระภิกษุ**

รูปใดเห็นไม่สมควร จงทักท้วงขึ้นในท่ามกลางระหว่างสงฆ์ (หยุดนิดหนึ่ง) **ถ้าเห็นสมควรแล้วไซร้ จงให้สัททสัญญาสาธุการขึ้นให้พร้อมกัน เทอญฯ"**

พระสงฆ์ทั้งหมดรับว่า สาธุ พร้อมกัน

ผ้ากฐินทาน กับทั้งผ้าอานิสังสบริวารทั้งปวงนี้ ข้าพเจ้าพิจารณาเห็นสมควรแก่.....

เมื่อพระสงฆ์ทำพิธีเบื้องต้นของท่านเสร็จ ในตอนนี้เจ้าภาพจะประเคนบริวารกฐินก็ได้ จากนั้นพระสงฆ์อนุโมทนา เจ้าภาพทั้งหมดตั้งใจฟังคำอนุโมทนา และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล

เจ้าภาพกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล

เพียงเท่านั้นก็เสร็จพิธีถวายกฐินสำหรับทายกผู้มีศรัทธา ต่อจากนั้นเป็นหน้าที่ของพระสงฆ์จะได้ดำเนินการในเรื่องกรานกฐินต่อไป

ประเพณีการทอดกฐินนี้ ยังมีอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งเราเรียกว่า "จุลกฐิน" และได้นิยมกันมาแต่โบราณกาล ถือกันว่า ถ้าผู้ใดมีความสามารถทอด "จุลกฐิน" นี้ได้ จะเป็นผู้ได้รับอานิสงส์มาก วิธีทอด "จุลกฐิน" นี้ ต้องทำอย่างนี้ คือ ต้องไปเก็บเอาฝ้ายมาปั่นเป็นด้ายแล้วทอให้เป็นผืนผ้ากฐินให้เสร็จในวันเดียว แต่การทอด "จุลกฐิน" นี้ ต้องช่วยหลายคนจึงจะเสร็จในวันเดียวได้ จะต้องให้ทันกับเวลาอีกด้วย คือต้องช่วยกันหลายๆแรง แบ่งหน้าที่กันทำอย่างชุลมุนวุ่นวาย เมื่อทำเสร็จพอที่จะทำเป็นผ้ากฐินได้ ก็รีบนำไปทอด คงจะเป็นเพราะเหตุนี้เอง จึงได้เรียกว่า "จุลกฐิน" คือเป็นผ้าที่สำเร็จขึ้นได้ด้วยการช่วยเหลือกันคนละไม้คนละมือ เช่น เมื่อเก็บฝ้ายแล้วก็เอาฝ้ายนั้นมาปั่น มากรอ มาสาง เมื่อเสร็จเป็นเส้นด้ายแล้ว ก็เอามาทอเป็นผ้าแล้วเอามาตัด มาเย็บ มาย้อม ให้เสร็จเรียบร้อยวันเดียวกันนั้น ทุกสิ่งทุกอย่าง

กฐินตกค้าง

กฐินประเภทนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **กฐินตก กฐินโจร** ศาสตราจารย์พระยาอนุมานราชธนได้กล่าวถึงเหตุผลที่เกิดกฐินชนิดนี้ ตลอดจนชื่อเรียกที่ต่างกันออกไปว่า (จากเรื่องเทศกาลออกพรรษา)

".....แต่ที่ทำกันเช่นนี้ทำกันอยู่ในท้องถิ่นที่มีวัดตกค้างไม่มีใครทอดก็ได้ จึงมักมีผู้ศรัทธาไปสืบเสาะหาวัดอย่างนี้เพื่อทอดกฐินตามปกติในวันใกล้ๆ จะสิ้นหน้าทอด กฐินหรือในวันสุดท้ายของกาลกฐิน (คือวันก่อนวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒) การทอดกฐินอย่างนี้เรียกว่า กฐินตกค้าง หรือเรียกว่า กฐินตก บางถิ่นก็เรียก กฐินโจร เพราะกิริยาอาการที่ไปทอดอย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว จู่ๆ ก็ไปทอด ไม่บอกกล่าวเล่าสิบล่วงหน้าให้วัดรู้ เพื่อเตรียมตัวกันได้พร้อม

และเรียบร้อย การทอดกฐินตกถือว่าได้บุญอานิสงส์แรงกว่าทอดกฐินตามธรรมดา บางคนเตรียมข้าวของไปทอดกฐินหลายๆ วัด แต่ได้ทอดน้อยวัด เครื่องไทยธรรมที่ตระเตรียมเอาไปทอดยังมีเหลืออยู่ หรือบางวัดทอดไม่ได้ (อาจเป็นที่ไม่ครบองค์สงฆ์) ก็เอาเครื่องไทยธรรมเหล่านั้นจัดทำเป็นผ้าป่าเรียกกันว่า ผ้าป่าแถมกฐิน"

กฐินประเภทนี้ เรื่ององค์กฐิน บริวารกฐิน ยังคงเป็นเช่นเดียวกับกฐินอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้ว ส่วนข้อแตกต่างที่ชัดเจนคือ ไม่มีการจองวัดล่วงหน้า การทอดก็ทอดได้เฉพาะวัดที่ยังไม่มีใครทอด และเจ้าภาพเดียวอาจจะทอดหลายวัดก็ได้ตลอดจนสามารถนำเอาของไทยธรรมที่เหลือทำเป็นการบุญชนิดหนึ่งที่เรียกว่า ผ้าป่าแถมกฐิน[13] หรือบางท่านเรียกว่า "ผ้าป่าหางกฐิน" นั่นเอง

ปริศนาธรรม

ธงนางมัจฉา

ธงจระเข้

[13] http://www.isangate.com/local/katin-04.html

ในประเพณีทอดกฐิน บรรพบุรุษไทยได้แฝงภูมิปัญญาและปริศนาธรรมไว้กับธงรูปจระเข้และธงรูปนางมัจฉา ที่มองเห็นกันดาษดื่นในเทศกาลกฐิน เบื้องหลังธง ๒ ผืนนี้ มีวิสัชนา ๓ นัย คือ

๑. วิสัชนาตามแนวนิทานพื้นบ้าน
๒. วิสัชนาตามแนวหลักธรรม
๓. วิสัชนาตามแนวภูมิปัญญาไทย

ตามแนวแรก มีนิทานพื้นบ้านที่เล่าต่อๆ กันมาว่า กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเศรษฐีคนหนึ่ง เป็นคนตระหนี่อย่างเหนียวแน่น ไม่เคยทำบุญกุศลใดเมื่อเวลาที่มีชีวิตอยู่เลย มุ่งแต่เก็บสะสมทรัพย์สินเงินทองซ่อนไว้ มิให้ใครรู้ สถานที่ซ่อนทรัพย์สินดังกล่าวอยู่ที่หัวสะพานท่าน้ำหน้าบ้านตน ครั้นต่อมาเศรษฐีได้สิ้นชีวิตลง ขณะที่จิตใจเป็นห่วงถึงทรัพย์ที่ซ่อนไว้ ทำให้ไปเกิดเป็นจระเข้เฝ้าสมบัติ จระเข้อดีตเศรษฐีระลึกชาติเก่าของตนได้ รู้สึกทรมานกับชีวิตที่ไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน ได้ไปเข้าฝันภรรยาและลูกให้ไปขุดสมบัติเอาไปทำบุญ ภรรยาและลูกได้ไปขุดสมบัติจัดเป็นองค์กฐินเพื่อจะนำไปถวายวัดในฤดูทอดกฐิน ฝ่ายจระเข้อดีตเศรษฐีก็ดีใจ ว่ายน้ำตามขบวนเรือแห่กฐิน แต่เนื่องจากวัดอยู่ไกล จระเข้หมดแรงว่ายน้ำต่อไปไม่ไหว ภรรยาและลูกจึงให้ช่างวาดรูปจระเข้ใส่ธงไปแทน เมื่อทอดกฐินเสร็จ ภรรยาก็อุทิศส่วนกุศลให้ว่า บัดนี้เศรษฐีผู้ล่วงลับได้เอาทรัพย์มาทอดกฐินถวายพระแล้ว ขณะนั้นจระเข้ก็จะโผล่หัวขึ้นมาจากน้ำ พอทอดกฐินเสร็จ พระอนุโมทนาให้พรจบ จระเข้นั้นก็มุดน้ำหายไปเลย ทุกวันนี้ก็เลยมีธรรมเนียมอันนั้นขึ้นมา จระเข้คาบดอกบัวได้กลายเป็นสัญลักษณ์ในการทอดกฐิน ส่วนรูปนางสุวรรณมัจฉา พบแต่เพียงเล่าว่า ใช้ประดับเพื่อนำทางเบิกทางใน

ทางน้ำ และเรียกผู้คนให้มาร่วมงานกัน[14]

ตามแนวที่สอง มีผู้อธิบายโดยอิงหลักธรรม[15] ว่า เป็นปริศนาจากธรรมของพระพุทธเจ้าที่ท่านกล่าวถึงภัยของภิกษุใหม่ โดยยกอุปมากับสิ่ง ๔ ชนิด คือ ๑. วังวน ๒. คลื่นลม ๓. จระเข้ ๔. ปลาร้าย ที่จะทำให้ภิกษุทั้งหลายไม่สามารถตั้งอยู่ในพรหมจรรย์ได้

วังวน คือ กามคุณ ๕ ความยินดีในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส

คลื่นลม คือ คำสั่งสอนของครูบาอาจารย์ ถ้าทนคำสั่งสอนไม่ได้ก็เหมือนกับเรือที่ล่มลงกลางทะเลวัฏสงสาร

จระเข้ คือ ความเห็นแก่กิน เห็นแก่นอน ไม่ปฏิบัติธรรม

ปลาร้าย หมายถึง เพศตรงข้าม ที่จะมาเอาไปกินเสียก่อนที่จะบรรลุมรรคผล เขาก็เลยสร้างรูปนางมัจฉาขึ้น

นางมัจฉาเป็นตัวแทนของปลาร้าย ในขณะเดียวกันบางทีก็มีรูปคลื่นอยู่ข้างล่าง บางทีก็มีน้ำวนอยู่ด้วย เมื่อรวมๆ กันแล้วให้มันตรงกับภัยของภิกษุใหม่ หากพูดกันตามความเป็นจริง ภัย ๔ อย่างนี้ ไม่ว่าพระใหม่หรือพระเก่าเจอเข้าก็เดี้ยงเหมือนกัน สำคัญตรงที่ว่ามีสติสัมปชัญญะที่จะต่อสู้สักแค่ไหน

หากกล่าวถึงตามแนวภูมิปัญญาไทย อาจกล่าวได้ว่า ในโบราณสมัยการจะเดินทางต้องอาศัยดาวช่วยประกอบ เหมือนเช่นการยกทัพเคลื่อนขบวนในตอนจวนจะสว่าง จะต้องอาศัยดาวจระเข้ เพราะดาวจระเข้นี้ขึ้นในตอนจวนจะสว่าง การทอดกฐินมีภาระมาก บางทีต้องไปทอด ณ วัดซึ่งอยู่ไกลบ้าน ฉะนั้น การดูเวลาจึงต้องอาศัยดาว พอดาวจระเข้ขึ้น ก็เคลื่อน

[14] http://www.akefuture.com/product-view.asp?pid=249

[15] องฺ.จตุกฺก.(ไทย) ๓๕/๑๒๒/๓๒๑ ฉบับมหามกุฏฯ

องค์กฐินไปสว่างเอาที่วัดพอดี และต่อมาก็คงมีผู้คิดทำธงในงานกฐิน ในชั้นต้นก็คงทำธงทิวประดับประดาให้สวยงามทั้งที่องค์กฐิน[16] ทั้งที่บริเวณวัด และภายหลังคงหวังจะให้เป็นเครื่องหมายเนื่องด้วยการกฐิน ดังนั้น จึงคิดทำธงรูปจระเข้ เสมือนประกาศให้รู้ว่าวัดนั้นวัดนี้ทอดกฐินแล้ว ผู้ที่ประสงค์จะทอดกฐินตกค้างจะได้ไปหาวัดอื่นๆ

แต่ว่าพอมารุ่นหลังเนื้อหามันเปลี่ยน เรื่องของธงกฐินตอนแรกเกิดจากเรื่องเศรษฐีตระหนี่ พอตอนหลังเนื้อหามันเปลี่ยนไป คนตีความไปอีกอย่าง ก็เลยมีธงนางมัจฉาเพิ่ม

มาระยะหลังๆ นี้ ก็มีครูบาอาจารย์เอาธงมาลงอักขระ เลขยันต์คาถาอาคม เอาไว้สำหรับการค้าขาย เพราะฉะนั้นสมัยหลังๆ ธงกฐินไม่ค่อยได้อยู่ติดวัดแล้ว พอทอดกฐินเสร็จชาวบ้านก็ล้มเสาที่ประดับธง เอาธงไปให้หลวงปู่หลวงพ่อท่านเจิม เจิมเสร็จก็เอาไปติดบ้านเป็นสิริมงคล ให้ค้าขายดี เป็นอนุสรณ์ไว้ตรึกระลึกนึกถึงบุญกฐินที่ได้ไปบำเพ็ญมา

ส่งท้าย

บุญกฐิน มีความพิเศษแตกต่างจากทานอย่างอื่นตรงที่มีข้อจำกัดมาก พอสรุปได้ ๗ ประการ คือ

๑. จำกัดประเภททาน คือ ต้องถวายเป็นสังฆทานเท่านั้น จะถวายเฉพาะเจาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเหมือนทานอย่างอื่นไม่ได้

๒. จำกัดเวลา คือ ต้องถวายภายในระยะเวลา ๑ เดือน นับแต่วันออกพรรษาเป็นต้นไป

[16] http://palungjit.com

๓. **จำกัดงาน** คือ พระภิกษุที่กรานกฐินต้องตัด เย็บ ย้อม และครองให้เสร็จภายในวันที่กรานกฐิน

๔. **จำกัดไทยธรรม** คือ ผ้าที่ถวายต้องถูกต้องตามลักษณะที่สงฆ์กำหนดไว้

๕. **จำกัดผู้รับ** คือ พระภิกษุผู้รับกฐิน ต้องเป็นผู้ที่จำพรรษาในวัดนั้นโดยไม่ขาดพรรษา และจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ รูป

๖. **จำกัดคราว** คือ วัดๆ หนึ่งรับกฐินได้เพียงปีละ ๑ ครั้งเท่านั้น[17]

๗. **จำกัดสถานที่** คือ เมื่อเวลาพระสงฆ์จะสวดญัตติทุติยกรรมวาจาว่าด้วยเรื่องกฐิน จะต้องทำในเขตสีมาเท่านั้น

ด้วยเหตุจำกัดทั้งหมดนี้ **บุญกฐิน** จึงมีอานิสงส์มาก

17 http://www.mahachula.com/main.php?url=news-view&id=6

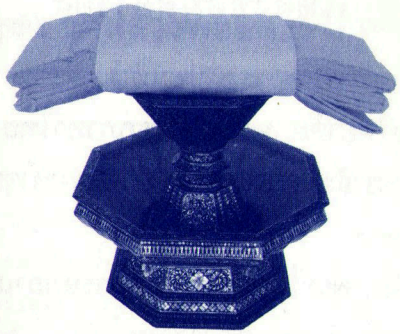

คำถวายผ้ากฐิน

อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะจีวะระทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง ปะฏิคคัณหาตุ ปะฏิคคะเหตวา จะ อิมินา ทุสเสนะ กะฐินัง อัตถะระตุ อัมหากัญเจวะ ญาตะกานัญจะ ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ นิพพานายะ จะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้ากฐินจีวรกับทั้งบริวารนี้แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ครั้นรับแล้วขอจงกรานกฐินด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข และเพื่อมรรคผลนิพพาน แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย และญาติของข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน เทอญ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหามกุฏราชวิทยาลัย, **พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถาแปล ชุด ๙๑ เล่ม.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

กรมศิลปากร, **ปัญญาสชาดก ฉบับ หอสมุดแห่งชาติ.** พระนคร : โรงพิมพ์อักษรบริการ, ๒๔๙๙.

พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิทฺธิ ป.ธ.๙), **กฐิน ผ้าป่า อานิสงส์.** พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

สำนักพระราชวัง, **รวมเรื่องและข้อปฏิบัติเกี่ยวกับราชสำนัก.** พิมพ์ครั้งที่ ๑๔, กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๔๗.

BUDSIR-VI: พระไตรปิฎก ประมวลคัมภีร์และแหล่งค้นพุทธศาสตร์ ฉบับคอมพิวเตอร์

http://www.mahachula.com/main.php?url=news-view&id=6

http://palungjit.com

http://www.akefuture.com/product-view.asp?pid=249

http://www.isangate.com/local/katin-04.html

รายนามประธานใหญ่กฐินสามัคคีมหากุศล ทอด ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

ประจำปี ๒๕๔๘-๒๕๙๐

ประจำปี ๒๕๔๘	คุณวิชยา-รศ.ดร.หรรษา วัฒนานุกิจ
ประจำปี ๒๕๔๙	คุณสมควร-สุภาวดี ยิ้มศรีเจริญกิจ
ประจำปี ๒๕๕๐	คุณวรพจน์-วิชุดา สถิตสุขสมบูรณ์
ประจำปี ๒๕๕๑	คุณจุมพล-สุดใจ แสงประชาธนารักษ์
ประจำปี ๒๕๕๒	คุณปิยะบุตร-สุจินตนา ชลวิจารณ์
ประจำปี ๒๕๕๓	**คุณนัทธมน เลิศมหโชค**
ประจำปี ๒๕๕๔	คุณผิว-จันทร์ฉาย บริรักษ์พาณิชย์
ประจำปี ๒๕๕๕	คุณบุญชู-ขจร บริรักษ์พาณิชย์
ประจำปี ๒๕๕๖	ครอบครัวตรีนุชจรัสกุล, คุณสุ่นฮั้ว แซ่ตั้ง, คุณนิ แซ่เอี้ยะ
ประจำปี ๒๕๕๗	คุณวัลลี กุมมาระกะ
ประจำปี ๒๕๕๘	คุณนพ โรจนวานิช
ประจำปี ๒๕๕๙	หจก. บางกอกสลักภัณฑ์
ประจำปี ๒๕๖๐	คุณไพศาล-พรรณี สุสิริเกษมสุข
ประจำปี ๒๕๖๑	คุณสุพจน์ เขมาบุณย์, คุณชนันทร์ภรณ์ สุสิริเกษมสุข
ประจำปี ๒๕๖๒	คุณจักสุพล-ปิยรัตน์ แสงประชาธนารักษ์
ประจำปี ๒๕๖๓	คุณนิพนธ์-นงลักษณ์-ธนพล อุดมวิทย์
ประจำปี ๒๕๖๔	คุณสุทัศน์-สุนีรัตน์-สุชญา นิ่มกุลรัตน์
ประจำปี ๒๕๖๕	คุณสุภาพ-กนกพร-สุทธิพร สัจพันโรจน์
ประจำปี ๒๕๖๖	คุณภวัต-ธนิฏฐา-ธนภร กาญจนภาสอังกูร
ประจำปี ๒๕๖๗	คุณแม่สวาท-ชยุต-ทองอยู่-ภัคจิรา แสงทอง
ประจำปี ๒๕๖๘	คุณชัยนาท-นิรมล กิตติธรกุล

ประจำปี ๒๕๖๙ คุณธนัญญา บัณฑิตยานนท์
ประจำปี ๒๕๗๐ คุณสุพร พจน์คมพร
ประจำปี ๒๕๗๑ คุณสุชาติ-อทิตา-เสฏฐวุฒิ-ปนิดา-สุนิสา ศุภผล
ประจำปี ๒๕๗๒ ดร.มณกาญจน์ ทองใย และครอบครัวทองใย
ประจำปี ๒๕๗๓ คุณทวีวุฒิ-ณีรนุช วิทยาขจรศาสตร์ และครอบครัว
ประจำปี ๒๕๗๔ คุณนิทัศน์-สุภาพร สุทธิไชยศรกุล และ บุตรธิดา
ประจำปี ๒๕๗๕ คุณแม่ม่วย แซ่เล้า คุณกฤษฎา-พรทิพย์ ซิมพัฒนานนท์
ประจำปี ๒๕๗๖ คุณแม่ชำเลือง ประทีป ว่าที่ ร.ต.ดร.เจตน์-มยุรี-ฐานันดร์ คงด้วง
ประจำปี ๒๕๗๗ คุณส่วน-สมศรี พนมวัฒนากุล
ประจำปี ๒๕๗๘ ว่าที่ ร.ท.สารัช-อำไพ ทัศนะเมธี
ประจำปี ๒๕๗๙ คุณศิริพร-แก้วรัตนะ มงคลเดี่ยวเจริญ
ประจำปี ๒๕๘๐ คุณสุภาค-ภาริญ ตันติดุสิตา
ประจำปี ๒๕๘๑ คุณณถิรา-หัสกช-เขภภัค ตันติดุสิตา
ประจำปี ๒๕๘๒ คุณสุเทพ-พันทิพย์ ฉันทะกุล
ประจำปี ๒๕๘๓ กัปตัน มนู-น.ท.หญิง นิทรา-ศุภสวัสดิ์ อาษา
ประจำปี ๒๕๘๔ คุณธีรวัฒน์-นาฏอนงค์ กัลยารัตนกุล
คุณธีรนาท-ธาริณี กัลยารัตนกุล
บริษัท ธาริกัน จำกัด
ประจำปี ๒๕๘๕ บริษัท แอล.ที. โททัล เมททัลส์ จำกัด คุณธัญพร แซ่ลิ้ม
และ ครอบครัว สิมะเสถียร
ประจำปี ๒๕๘๖ คุณโฆสิต-ดุษฎี รัตนโสภณ และครอบครัว
ประจำปี ๒๕๘๗ คุณสมคิด-สมใจ ไพมณี
ประจำปี ๒๕๘๘ คุณกิ๊ดเอ็ง-ศกลวรรณ พรบวรเสถียร
ประจำปี ๒๕๘๙ คุณวันชัย-มาลี คล้ายแดง และครอบครัว
ประจำปี ๒๕๙๐ คุณณัฏฐิรา-สุรวุฒิ ขวัญดี คุณโสรวาร จันทร์เพียร

รายนามประธานร่วมกองกฐินสามัคคีมหากุศล ปี พ.ศ.๒๕๕๓*
(ผู้บริจาคเงินด้วยตนเอง หรือ เป็นผู้นำบุญพร้อมหมู่คณะ ตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป)

คุณประวัติ-สุดใจ ปิวาวัฒนพานิช
คุณบุญชู-ขจร บริรักษ์พาณิชย์
คุณกัณฐาภรณ์-สุวิมล-ศภิชา ตันติพิบูลทรัพย์
คุณแม่ทองเพียน-คุณปรีชา-บุศรินทร์ ใจสมบุญ พร้อมครอบครัว
คุณวันชัย-กัญญา มโนสุทธิ
คุณอ้อยทิพย์-คุณกิตติพงษ์ วิมลโนช พร้อมครอบครัว

* รายชื่อ ล่าสุด ถึง ณ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๓

รายนามรองประธาน/ผู้นำบุญกองกฐินสามัคคีมหากุศล ปี พ.ศ.๒๕๕๓*
(ผู้บริจาคเงินด้วยตนเอง หรือ เป็นผู้นำบุญพร้อมหมู่คณะ ตั้งแต่ ๑๒,๐๐๐ บาท ขึ้นไป)

พระเดชพระคุณ พระราชพรหมเถร

แม่ชีนงลักษณ์-แม่ชีนวลอนงค์ คุ้มวิริยะ

อาจารย์อรุณ-วาสนา งามดี
คุณแม่วีรวรรณ โรจนวานิช
คุณธิติวัฒน์ เลิศอำนวยลาภ
คุณสมชาย เทียมบุญประเสริฐ
คุณวันชัย-มาลี คล้ายแดง
คุณสุวิชญ โรจนวานิช
รศ.นพรัตน์ รุ่งอุทัยศิริ
กัปตันมนู-น.ท.หญิง นิทรา อาษา
คุณแม่ทองสุข อาษา
คุณพินิช-เกยูร อาษา
คุณวิสาข์ โรจนวานิช
คุณพิเชษฐ์ โรจนวานิช
ผศ.ดร.สถาพร นิ่มกุลรัตน์
นพ.นิยม เกษจำรัส
คุณละเอียด จั่นแก้ว
คุณเกียรติชนินทร์ เลิศวิชชุหัตถ์
ดร.มณกาญจน์ ทองใย
คุณหญิงสุมน สุชีวะ พร้อมครอบครัว
คุณสหาย ทรัพย์สุนทรกุล พร้อมครอบครัว
คุณสุทัศน์-สุนีรัตน์-สุชญา นิ่มกุลรัตน์
คุณสุชาติ ศุภผล พร้อมครอบครัว
คุณอนันต์-สมรัก-สุกัญญา สวัสดิสวนีย์
กองทุนนายณรงค์ศักดิ์ รุ่งอุทัยศิริ
คุณสุเมธ วงศ์พิภพมงคล
ทพญ.ภาณิชดา-ดร.พรนภา-ศุภโชค มหาพัฒนากุล
คุณวิชยา-รศ.ดร.หรรษา-ฉัตรชยา วัฒนานุกิจ
คุณธีรวัฒน์-นาฏอนงค์ กัลยารัตนกุล
คุณนพ โรจนวานิช พร้อมครอบครัว
คุณธาราพงษ์-พรทิพย์ ทรงสุจริตกุล พร้อมครอบครัว
คุณสุรงค์ฤทธิ์-สุชาดา อุทยางกูร
คุณดำรง-จันทร์จิรา จรจวบโชค
คุณวสันต์-จันทร์สว่าง เลิศธรรมเทวี พร้อมครอบครัว
ว่าที่ ร.ท.สารัช ทัศนะเมธี พร้อมครอบครัว
คุณธเนศ-ศศิธร เถียรถาวร พร้อมครอบครัว

* รายชื่อ ล่าสุด ถึง ณ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๓

คุณภารดี รักษ์ทองใย
คุณคมสัน-วารี ทองใย
คุณอุดม ทองใย
คุณปกรณ์ ทองใย
คุณคำรณ-โสภา ทองใย
คุณจิรเดช-รื่นฤดี วารีรัตน์
ร้านอุดมยา จ.อยุธยา
คุณอุไร พลพัฒนาฤทธิ์
กองทุนวิมล สุทธิกิจพงศ์
คุณวีระ-นิศาชล เนตยกุล
คุณจิรพันธ์ ชัยวิวัธน์
คุณสุธีรา อนันตวรสกุล
คุณกฤษฎิ์ทัศน์ เลิศโสภาภรณ์
คุณสิรีลัคณ์ อารยะวรานนท์
อาจารย์จนิษฐา รัตนสัญญา
คุณธนภร-ภาวิดา ตรีนุชจรัสกุล
คุณมงคล ศักดานุกูล
คุณกิ่ง-สมปอง ใจยงค์
คุณธีรภัทร ตั้งพรสมาน
คุณสมคิด-สมใจ ไพมณี
คุณสมบัติ-กนกกุล อิ่มเพ็ง
คุณธนสาร ประทุมรัตน์
คุณโชคชัย กิตติญาณปัญญา
คุณสุธาร เดชอุดม
คุณรุ่งวิทย์ สวนทวี
คุณณัฐลดา สวนทวี
คุณทองก้อน อยู่สมบูรณ์
คุณทรัพย์-จำเริญ เรืองเกตุ
คุณพูนศักดิ์-พรรณทิพา-จงชนะ ทองใย
คุณวรกิจ-กานต์พิทชา ทองใย
คุณสวัสดิ์-นิตยา สนั่นน้ำหนัก
คุณวรัทยา สนั่นน้ำหนัก
คุณสาริยบุตร-วรวรรณ สิงห์น้อย และครอบครัว
คุณแม่กุ้ยหลั่น แซ่ซิ้ม พร้อมครอบครัว ธำรงธาวินวสุ
รศ.ดร.นาถ-เจิดศรี-พาณี พันธุมนาวิน
คุณทวีวัฒน์-ลักษมี เติมฤทธิ์
อาจารย์อุดม-ผศ.สุดา ตรีชั้น และญาติมิตร
บริษัท อินเตอร์เทค เอสดีวีไอ จำกัด
คุณนิพนธ์-นงลักษณ์-ธนพล อุดมวิทย์
คุณมนัส-พัชนี แดงสุภา พร้อมครอบครัว
คุณประเสริฐ-พล.อ.อ. ประสิทธิ์ พุ่มตาลพงษ์
น.พ.เกรียงศักดิ์-สุมาลี เจียเจริญพงษ์
คุณปรีชา-อัมพร-นภาวรรณ รอดสน
คุณศักดิ์ศิลป์ สุขะจาติ-ฉัตรฤดี โกพิทซ์
คุณสาคร-อังคณา ทอปันกา (ร้านสาครจักรยาน)
คุณวรพจน์-วิชชุดา-อภิญญา-พันธวิชสถิตสุขสมบูรณ์
คุณสมควร-สุภาวดี-สมภพ-ภคินี ยิ้มศรีเจริญกิจ
คุณวารณีย์ จันทรวิทุร-คุณนุชรี เลิศดำริห์การ
คุณส่วน-สมศรี พนมวัฒนากุล พร้อมครอบครัว
คุณพูนพิศมัย-สรายุทธ-แคทรียา เสงี่ยมวงศ์
ว่าที่ ร.ต.ดร.เจตน์-มยุรี-ฐานันดร คงด้วง
คุณแม่สุรีย์-พ.ญ.คุณสวรรยา เดชอุดม
คุณจุมพล-สุดใจ แสงประชาธนารักษ์
คุณธีรบูรณ์-ลิสี วีรวงศ์ตระกูล
ท.พ. ศรชัย-วิภาดา-กุลธิดา กองทอง
คุณอภิชา อภิภัทรกิตติ พร้อมครอบครัว

คุณทองเจือ-ม่วย พูลนิน
คุณมานิดา ตามสกุล
คุณอำนวย ชาวบ้านแพ้ว
คุณแม่ล้วน หลักคงคา
คุณมนตรี-อัจฉราพรรณ หลักคงคา
คุณอำไพวรรณ รังสิรัตนกุล
คุณศุภเกตุ คชโกไศย
คุณกาญจนี วิทยกฤตศิริกุล
คุณสุพร พจน์คมพร
คุณสกล จารึกศิลป์
คุณชยุต-ทองอยู่ แสงทอง
พ.ท. กำพล-ทองเย็น พร้อมพงษ์
คุณเกษม-ศิริพรรณ ใจยอดศิลป์
ผศ.ดร. ประพนธ์ เขมดำรง
คุณนวลศรี เศวตะมาลย์
คุณสุพล ฝอยหิรัญ
คุณจรรยาพร ลับไพรี
คุณกรกช จิตติพล
คุณพัชรีย์ สิมะเสถียร
คุณพิลลิป-ฐิญาภา ราวด์
คุณกร พรนพรัตน์
บริษัท เค.ซี.ยู เซอร์วิส จำกัด
คุณสง่า สิระเวโรจน์
คุณจำนงค์-นงลักษณ์ พัดเอี่ยม
คุณสุพจน์ โรจนพนัส พร้อมครอบครัว

คุณอุดม-สมศรี ไวฑูรเกียรติ พร้อมครอบครัว
คุณยอด-บังอร-วิลาสินี-นรีรัตน์ ฤทธิ์ทอง
คุณแสงเพ็ญ ศัมภูพันธุ์ พร้อมครอบครัว
คุณนิเทศ-ศิริวรรณ ศัมภูพันธุ์ และบุตร-ธิดา
คุณชูเกียรติ จงเจริญสันติกุล พร้อมครอบครัว
คุณวัฒนา-ปทุมวัลย์-ศิรดา-พรไพลิน อุดมภักดีพงศ์
คุณชำนาญ-ผ่องศรี ชัยกล้าหาญ
คุณแถมพร สิงเสนา พร้อมครอบครัว
คุณเพียร ศูนย์กลาง และลูกหลาน
ครอบครัวสุวรรณพงษ์-ดุสรักษ์-ปันทะยม-สุยะรา-แสงสว่าง
คุณสมบูรณ์-นาวรรณ รัตนพรสมปอง
คุณอุ่นห์-ผินพิศ เศวตะมาลย์
คุณภวัต-ธนิฏฐา-ธนภร กาญจนาภาสอังกูร
คุณเจนแดน-คุณอนงค์ นาคะชาต
ร.ต. ประเมิน บัวสรวง-คุณนนทพร โชติชวนันท์
คุณธีรชัย-ยุพร-จิตรลดา เอื้อชลิตนุกูล
คุณเล็ก-ทองหยิบ รุ่งเรืองพร
คุณจันทนา-ประจวบ สุวรรณแสง
คุณรัตนา-นฤมล อำพันการ
คุณสมศักดิ์ ภัทรธรรมบาล
คุณสุเมธ-สมหมาย เจียมจิระเศรษฐ์
พล.ท. ไกรฤทธิ์ ขันทองคำ
คุณวิชัย-ติ่ม-ทองอุ่น ประทินแสงทอง
พล.ต. พินิจ-อาจารย์ จินดา ศุขสายชล
อาม่า พ.อ.อ.ศิริ-อ.บัญญัติ นุชประเสริฐ

ข่าวมหากุศล กฐิน ๒๕๕๔

ตามที่ คณะกรรมการจัดงานกฐินสามัคคีมหากุศล มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ได้ดำริจัดพิมพ์หนังสือ **บุญกฐิน วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ๒๕๕๓** ในปีนี้ขึ้นดังที่อยู่ในมือของท่านขณะนี้นั้น ด้วยเป็นการจัดพิมพ์ครั้งแรกที่มีการพิมพ์รายชื่อผู้ที่ได้ปวารณาเป็นผู้นำบุญประเภทต่างๆ ในปี พ.ศ.๒๕๕๓ ขึ้น ในการดำเนินการพิมพ์รายชื่อครั้งนี้ อาจมีรายชื่อท่านที่ตั้งใจที่จะทำบุญตั้งแต่ ๑๒,๐๐๐ บาท ขึ้นไป ตกหล่นไปบ้าง ด้วยการประชาสัมพันธ์ของมูลนิธิฯอาจไม่ทั่วถึง (บางท่านที่มีกุศลเจตนาเดิมอยู่แล้ว แต่มิได้ปวารณาแจ้งกับทางมูลนิธิฯไว้ อาจทำให้ชื่อของท่านตกหล่นไป) และมูลนิธิฯต้องปิดต้นฉบับหนังสือนี้ก่อนงานทอดกฐิน เพื่อที่จะได้แจกให้แก่ทุกท่านที่ทำบุญร่วมกฐินมหากุศลในปี พ.ศ.๒๕๕๓ นี้ จึงมิสามารถรอจนได้รายชื่อผู้ทำบุญที่มีศรัทธาบริจาคตามข้อกำหนดของมูลนิธิฯได้ครบทุกท่าน หากท่านสาธุชนท่านใดที่มิได้ทราบการประชาสัมพันธ์ให้ปวารณาเป็นผู้นำบุญต่างๆนี้ แต่ท่านได้กระทำบุญใหญ่นี้ด้วยศรัทธาและปัญญาแล้ว มูลนิธิฯก็ขออนุโมทนากับท่านเป็นอย่างยิ่ง และต้องขออภัยเป็นอย่างมากที่มิได้มีชื่อของท่านไว้ให้สมกับกุศลเจตนาของท่าน แต่บุญที่ท่านทำไว้ดีแล้วก็เกิดขึ้นทันทีที่ท่านได้ประกอบบุญที่ถึงพร้อมด้วย กาย วาจา ใจ นี้ มูลนิธิฯขออนุโมทนาด้วยเป็นอย่างยิ่ง

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ **คุณผิว–จันทร์ฉาย บริรักษ์พาณิชย์** ได้ปวารณาเป็นประธานใหญ่กองกฐินสามัคคีมหากุศล ดังนั้น เพื่อให้รายชื่อของท่านที่จะเป็นผู้นำบุญประเภทต่างๆในการทอดกฐินสามัคคีมหากุศล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีความสมบูรณ์ มูลนิธิฯจึงขอเชิญชวนท่านร่วมปวารณาเป็น

ผู้นำบุญกับมูลนิธิฯ ในการทอดกฐินสามัคคีมหากุศล ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๔ แต่เนิ่นๆ ได้ที่ สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย หรือ ประชาสัมพันธ์วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม (โทรศัพท์ : ๐๓๒-๓๔๕๑๘๐ ต่อ ๑๙๑/๑๒๐, ๐๘๖-๓๐๖-๐๙๒๐-๒, โทรสาร : ๐๓๒-๗๔๕๑๗๐ ,อีเมล์ : info@dhammakaya.org) ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป **ถึงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔** เพื่อที่ทางมูลนิธิฯ จะได้นำชื่อที่เป็นมงคลของท่านดำเนินการจัดพิมพ์ฎีกาและซองกฐิน และ พิมพ์ชื่อของท่านในหนังสือ **บุญกฐิน วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ๒๕๕๔** ต่อไป

ใบปวารณาร่วมบุญกฐินของมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๔
ทอด ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

ข้าพเจ้า(นาย/นาง/น.ส.).....นามสกุล.....
อยู่เลขที่.....หมู่บ้าน.....หมู่ที่.....
ถนน.....แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....มือถือ.....
e-mail .....(กรุณาให้ที่อยู่ที่สามารถติดต่อท่านได้ เพื่อการจัดส่งซองกฐิน และ/หรือ ประสานงานด้านต่างๆ)

ขอปวารณาร่วมบริจาคทำบุญกฐิน ทอด ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ดังต่อไปนี้ (กรุณากาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านต้องการให้มูลนิธิฯ ดำเนินการ)

○ ปวารณา เป็น ประธานร่วม ในกองกฐินสามัคคีมหากุศลครั้งนี้ (บริจาคทำบุญเข้าร่วมกองกฐิน ตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป)

○ ปวารณา เป็น รองประธาน ในกองกฐินสามัคคีมหากุศลครั้งนี้ (บริจาคทำบุญเข้าร่วมกองกฐิน ตั้งแต่ ๑๒,๐๐๐ บาทขึ้นไป)

○ ร่วมเป็น กรรมการกองกฐินสามัคคี

ขอให้มูลนิธิฯ จัดใบฎีกากฐิน พร้อมซองกฐิน ให้ด้วย จำนวน.....ซอง โดย

○ มารับด้วยตนเองที่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ตั้งแต่วันอาสาฬหบูชา (วันที่ 15 กรกฎาคม ๒๕๕๔) เป็นต้นไป

○ให้มูลนิธิฯจัดส่งให้ทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่ข้างต้น

มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย จะจัดทอดผ้าป่ามหากุศล **วันมาฆบูชา ในวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔** ทอด ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี โดย มี **คุณภวัต-ธนิฏฐา-ธนภร กาญจนภาสอังกูร** เป็นประธานใหญ่กองผ้าป่ามหากุศล มูลนิธิฯจึงขอบอกบุญมายังท่านทั้งหลายร่วมทำบุญผ้าป่ามหากุศลวันมาฆบูชา ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ นี้

หากสาธุชนท่านใดมีศรัทธาจะปวารณาร่วมเป็น **ประธานร่วม**กองผ้าป่ามหากุศล หรือ **รองประธาน**กองผ้าป่ามหากุศล หรือ **ผู้นำบุญ**กองผ้าป่ามหากุศล หรือ **กรรมการ**กองผ้าป่ามหากุศลนี้ ขอเรียนเชิญท่านแจ้งความประสงค์ของท่าน มาที่ สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย หรือ ประชาสัมพันธ์ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม (โทรศัพท์ : ๐๓๒-๓๔๕๑๘๐ ต่อ ๑๙๑/๑๒๐, ๐๘๖-๓๐๖-๐๙๒๐-๒, โทรสาร : ๐๓๒-๗๔๕๑๗๐, อีเมล์ : info @ dhammakaya.org) ภายในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ เพื่อที่ทางมูลนิธิฯ จะได้ดำเนินการจัดพิมพ์ซองผ้าป่าเพื่อแจกให้ท่านต่อไป

ขออนุโมทนา

มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

วิธีปฏิบัติภาวนาเบื้องต้น*

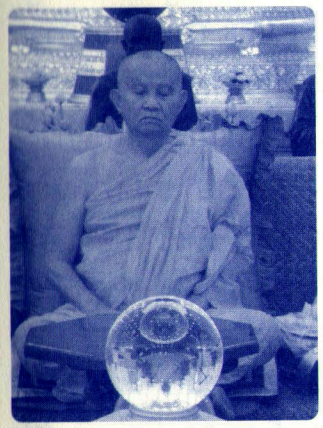

วิธีปฏิบัติเบื้องต้น ก็ต้องวางภารกิจทางกายให้หมดเสียก่อนแล้วก็นั่งขัดสมาธิ เอาเท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาวางอยู่บนมือซ้าย ให้นิ้วชี้ขวาจรดกับหัวแม่มือซ้ายพอดี ตั้งกายให้ตรงสูดลมหายใจยาวๆ แล้วปล่อยกายตามสบาย อย่าเกร็งเพราะจะทำให้เมื่อยเร็ว

เมื่อกายพร้อมแล้วก็ตั้งใจวางภารกิจทางใจเสียทั้งหมดอีกเหมือนกันโดยตั้งจิตอธิษฐานลงไปที่ศูนย์กลางกายว่า ณ บัดนี้ เราจะตั้งใจเจริญภาวนาธรรมอย่างเต็มที่ เพื่อความหลุดพ้นจากอาสวกิเลส ตัณหา อุปาทาน และ เพื่อมรรค ผล นิพพาน จะขอเสียสละเวลาเพียงชั่วครู่นี้เพื่อปฏิบัติกิจอันมีค่าสูงที่สุดในชีวิต ไม่ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นรอบๆตัวเรา ไม่ว่าจะร้ายแรงเพียงใด เราก็จะไม่สนใจ หวั่นไหว หรือ ยินดียินร้ายใดๆทั้งสิ้น จะยอมเสียสละแม้แต่ชีวิต เพื่อพระธรรมอันวิเศษสุดนี้ทีเดียว

เมื่อวางภารกิจทางกาย วาจา และ ใจ ได้เรียบร้อยแล้ว ก็ยกมือประนมขึ้นตั้งจิตอธิษฐานต่อไปที่ศูนย์กลางกายอีกน้อมรำลึกถึงคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ คุณครูอุปัชฌาย์อาจารย์ คุณบิดา มารดา และบุญบารมีทั้งหลายที่ได้เคยสร้างสมอบรมมา ให้มาช่วยประคับประคองใจให้หยุดให้นิ่งและเกิดปัญญาได้ดวงตาเห็นธรรม พร้อมด้วยขอให้ช่วยปกปัก

---

* หลวงป๋า (พระราชญาณวิสิฐ) เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

รักษาคุ้มครองสรรพภยันตราย อย่าได้มากล้ำกราย ขัดขวางการเจริญภาวนาธรรมของเรา เสร็จแล้วจึงค่อยๆ วางมือลงบนหน้าตักในท่าสมาธิอย่างเดิม

เมื่อตั้งใจมั่นคงดีแล้ว ก็ค่อยๆหลับตาลงเบาๆ และ กำหนดบริกรรมนิมิตและบริกรรมภาวนาคู่กัน บริกรรมนิมิต ให้กำหนดเครื่องหมายเป็นดวงแก้วกลมใส เหมือนกับเพชรลูกที่เจียระไนแล้วไม่มีขนแมว โตเท่าแก้วตา คือ นึกให้เห็นด้วยใจ หญิงกำหนดขึ้นที่ปากช่องจมูกซ้าย ชายกำหนดที่ปากช่องจมูกขวา ใจของเราที่ยืดไปยืดมา แวบไปแวบมา ให้เข้าไปอยู่เสียที่บริกรรมนิมิตที่ปากช่องจมูก หญิงซ้าย ชายขวา ดวงโตเท่าแก้วตา จุดศูนย์กลางข้างในโตเท่าเมล็ดพุทธรักษา ใสขาวเหมือนกระจกส่องเงาหน้า แล้วให้บริกรรมภาวนา คือท่องในใจเพื่อประคองบริกรรมนิมิตนั้นไว้ว่า "สัมมาอะระหังๆๆ" สามครั้ง พร้อมด้วยตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจอยู่ในกลางดวงที่ใส นี่ฐานที่ ๑

เมื่อเห็นเครื่องหมายที่ใสสว่างชัดดีพอสมควรแล้ว ก็ค่อยๆ เลื่อนเครื่องหมายนั้นไปหยุดอยู่ที่หัวตาด้านใน นี่ฐานที่ ๒ หญิงให้เลื่อนไปอยู่ทางหัวตาข้างซ้าย ชายข้างขวา และบริกรรมภาวนาประคองนิมิตนั้นไว้ว่า "สัมมาอะระหังๆๆ" สามครั้ง

แล้วจึงค่อยๆเลื่อนเครื่องหมายนั้นช้าๆไปหยุดที่กึ่งกลางกั๊กศีรษะข้างใน นี่ฐานที่ ๓ พร้อมด้วยบริกรรมภาวนาว่า "สัมมาอะระหังๆๆ" กำกับไว้สามครั้ง

ทีนี้ จงกลับตาไปข้างหลังเหมือนคนกำลังจะชักตายอย่างนั้นแหละในขณะหลับตาอยู่ ก็ช้อนตาขึ้นข้างบนโดยไม่ต้องแหงนหน้าขึ้นตาม พอตาค้างแน่นอยู่ ความเห็นก็จะกลับไปข้างหลัง แล้วก็ให้ความเห็นนั้นกลับเข้าข้างในพร้อมๆกับค่อยๆเลื่อนเครื่องหมายนั้นลงไปตรงๆ ช้าๆ ไปหยุดอยู่ที่เพดานปาก นี่ฐานที่๔ และบริกรรมภาวนาต่อไป "สัมมาอะระหังๆๆ" สามครั้ง

จากนั้น ค่อยๆเลื่อนเครื่องหมายใสสว่างนั้นลงไปหยุดอยู่ที่ปากช่องลำคอเหนือลูกกระเดือก นี่ฐานที่๕ ตั้งเครื่องหมายไว้นิ่งอยู่ที่ปากช่องลำคอนั่นแหละ พร้อมด้วยบริกรรมภาวนา"สัมมาอะระหังๆๆ" แบบเดิมอีก

แล้วค่อยๆเลื่อนเครื่องหมายนั้นลงไปตรงๆ ช้าๆ ตามเส้นทางลมหายใจเข้าออกเหมือนกับเรากลืนดวงแก้วลงไปในท้องอย่างนั้นแหละ ลงไปหยุดนิ่งอยู่ตรงสุดลมหายใจเข้าออก ตรงระดับสะดือพอดี นี่ฐานที่ ๖ แล้วบริกรรมภาวนาประคองเครื่องหมายไว้เรื่อยๆ จนเห็นเป็นดวงกลมใสชัดขึ้น

แล้วจึงค่อยๆ เลื่อนเครื่องหมายนั้นขยับสูงขึ้นมาตรงๆมาหยุดอยู่ ณ ศูนย์กลางกายเหนือระดับสะดือประมาณ ๒ นิ้วมือ นี่ฐานที่ ๗ ที่นี่เป็นที่ตั้งถาวรของใจ คนเราเวลาจะเกิด จะดับ จะหลับ จะตื่น ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ใสบริสุทธิ์เท่าฟองไข่แดงของไก่จะลอยขึ้นมาที่ศูนย์นี้ เพราะฉะนั้น ศูนย์นี้จึงสำคัญนักเชียว จะเข้า มรรค ผล นิพพาน ก็ต้องเข้า

ที่ศูนย์นี้ เมื่อทราบอย่างนี้แล้ว ก็จงทำใจให้หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางนี้ทีเดียว ซ้าย ขวา หน้า หลัง ล่าง บน นอก ใน ไม่ไปทั้งนั้น เข้ากลางของกลางๆๆๆ นิ่งแน่นหนักขึ้น พอถูกส่วนเข้าเท่านั้นแหละ เห็นดวงใสแจ่มบังเกิดขึ้น เท่าฟองไข่แดงของไก่ อย่างเล็กเท่าดวงดาวในอากาศ อย่างโตเห็นเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์เลยทีเดียว ดวงธรรมที่เห็นนี้แหละเป็นหนทางเบื้องต้นไปสู่มรรค ผล นิพพาน จึงเรียกว่า ดวงปฐมมรรค

เมื่อเห็นดวงใสแจ่มบังเกิดขึ้นอย่างนี้ละก็ เลิกบริกรรมภาวนาได้ ทีนี้รวมใจให้หยุดในหยุดลงไปที่ศูนย์กลางดวงนี้แหละจะเห็นที่หมายเป็นจุดเล็กใสเท่าปลายเข็ม ให้วางใจหยุดในหยุดลงไปที่ศูนย์กลางนั้น พอถูกส่วนเข้าดวงใสเดิมนั้นก็จะว่างหายไป แล้วก็จะเกิดดวงใหม่ขึ้นมาอีกใสละเอียดหนักยิ่งกว่าเก่า ก็ให้น้อมใจหยุดนิ่งลงไปที่ศูนย์กลางดวงใหม่นั้นอีก ก็จะเห็นดวงใหม่เกิดขึ้นมาอีก ดำเนินไปอย่างนี้เรื่อยเชียวนะ กลางของกลางๆๆ ไม่มีถอยหลังกลับ พอละเอียดหนักเข้า ก็จะเห็นกายละเอียดใสบริสุทธิ์ผุดลอยขึ้นมาจากศูนย์กลางดวงนั้น เมื่อเห็นกายละเอียดผุดขึ้นมาแล้วก็ให้รวมใจหยุดลงไปที่ศูนย์กลางกายใหม่นั้นอีก ก็จะเห็นดวงธรรมอีก ให้ดำเนินไปในแบบเดิมอีก แปลว่า เห็นดวงให้เดินดวง คือเข้ากลางของกลางๆๆ ไปเรื่อยๆ ถ้าเห็นกายก็เดินกาย คือ เข้ากลางของกลางกายใหม่นั้นต่อไปอีก ทีนี้ลองพิจารณาดูซิว่ากายแต่ละกายที่เห็นผุดขึ้นมา คือ กายอะไร?

ต่อแต่นี้ไปก็หมั่นฝึกหัดอยู่เสมอเมื่อโอกาสอำนวยและว่างจากภารกิจอื่นแล้ว ทุกอิริยาบถก็ได้ คือ ทั้งในขณะยืน เดิน นั่ง นอน ก็ได้ ทั้งๆ ลืมตาอยู่ก็ได้ เพื่อให้จิตเป็นเร็วขึ้น และอีกอย่างก็คือ เมื่อใจเราถูกฝึกให้หยุดที่ศูนย์กลางกายหนักเข้าก็ไม่ต้องไปเกาะไปยึดไอ้โน่นไอ้นี่ให้เกิดตัณหาอุปาทานและเป็นทุกข์ขึ้นมาอีก เป็นการช่วยลดภพชาติให้น้อยลง ก่อนนอนคืนนี้ก็นึกถึงดวงที่ใสใจอยู่ในกลางดวงที่ใสนั่นแหละ เรื่อยไปจนกระทั่งหลับไปเลย

จิตก็จะได้ไม่ไปวุ่นวายกับเรื่องภายนอก แล้วก็จะทำให้นอนหลับสบาย เป็นสุขด้วยความสงบ

ก่อนที่จะหยุดพัก ขอให้รวมใจ อันได้แก่ ความเห็น ความจำ ความคิด และความรู้ ให้รวมหยุดเป็นจุดเดียวกัน ณ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เหนือระดับสะดือสองนิ้วมือ สำหรับผู้ที่ถึงธรรมกายแล้วก็ให้รวมใจของทุกกายให้หยุดในหยุดอยู่ ณ ศูนย์กลางกายพระอรหัตองค์ที่ละเอียดที่สุด แล้วรำลึกนึกถึงบุญบารมีที่ได้เคยสั่งสมอบรมไว้ในอดีต ที่กำลังได้กระทำในปัจจุบัน และที่จะได้กระทำต่อไปในอนาคต ให้มารวมกันเข้าที่ศูนย์กลางกายนั้น (ผู้ถึงธรรมกายแล้วจะเห็นดวงบุญซึ่งตั้งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์นั้นใสละเอียดขึ้น) แล้วให้ตั้งใจอธิษฐานดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้า ขอน้อมบุญบารมีที่ได้เคยสั่งสมอบรมไว้ในอดีต ที่กำลังทำในปัจจุบันและที่จะได้ทำต่อไปในอนาคต เป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา และ ขออุทิศส่วนกุศลผลบุญนี้บูชาคุณครูอุปัชฌาย์อาจารย์ คุณมารดาบิดา ญาติพี่น้อง ผู้มีพระคุณ และอุทิศแก่สัตว์ร่วมโลกทั้งหลาย รวมทั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนมนุษย์และอมนุษย์อื่นทั้งหลายทุกถิ่นฐาน รวมทั้งตัวข้าพเจ้าเองด้วย ขอให้ท่านทั้งหลายเหล่านั้นได้รับบุญที่ข้าพเจ้าได้อุทิศแล้วนี้ด้วยกาย วาจา ใจ และ ขอให้พ้นจากเหตุวิบัติ บาปศักดิ์สิทธิ์ ภัยพิบัติ ภัยสงคราม ภัยธรรมชาติ โรคาพยาธิ อวิชชา กิเลส กามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา และอุปาทานเครื่องเศร้าหมองทั้งปวง ขอให้บริสุทธิ์สมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ และวิมุตติญาณทัสสนะ ไม่เบียดเบียนท่านผู้อื่น ไม่เบียดเบียนตัวเอง ด้วยกาย วาจา ใจ ขอให้ละชั่วด้วยกาย วาจา ใจ ประกอบแต่กรรมดีด้วยกาย วาจา ใจ ทำใจให้สะอาดบริสุทธิ์ ได้มนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ และนิพพานสมบัติ ฝ่ายสัมมาทิฏฐิแต่ส่วนเดียวตลอดสิ้นกาลนาน เทอญ.

คณะอนุกรรมการจัดเตรียมงานกฐิน วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ปี พ.ศ.๒๕๕๓ ขออนุโมทนากับเจ้าภาพพิมพ์หนังสือ บุญกฐิน วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๓ ดังมีรายนามต่อไปนี้

คุณปิยะบุตร-สุจินตนา ชลวิจารณ์ พร้อมครอบครัว	๑๐,๐๐๐ บาท
อาจารย์อุดม-ผศ.สุดา ตรีชั้น	๒,๐๐๐ บาท
คุณสุทัศน์-สุนีรัตน์-สุชญา นิ่มกุลรัตน์	๒,๐๐๐ บาท
คุณธนภร-ภาวิดา-พงษ์ศักดิ์ ตรีนุชจรัสกุล	๒,๐๐๐ บาท
คุณวีระ-นิศาชล เนตยกุล	๑,๐๐๐ บาท
บุตรหลานคุณแม่มุยเซียะ แซ่ลี้ (อุทิศบุญแด่คุณแม่มุยเซียะ แซ่ลี้)	๑,๐๐๐ บาท
คุณธิติวัฒน์ เลิศอำนวยลาภ	๑,๐๐๐ บาท
กัปตันมนู-น.ท.หญิง นิทรา อาษา	๑,๐๐๐ บาท
คุณกฤษฎิ์ทัศน์ เลิศโสภาภรณ์	๕๐๐ บาท

และ คุณประวัติ-สุดใจ ปิวาวัฒนพานิช ขอรับเป็นเจ้าภาพค่าพิมพ์ที่เหลือทั้งหมด ๓๐,๕๐๐ บาท

สาธุ สาธุ สาธุ

"เราต้องทำใจของเราให้นิ่ง ทำใจให้หยุดอยู่ศูนย์กลางนั้น"

.....ก็แลผ้ากฐินทานนี้เป็นของบริสุทธิ์
ดุจเลื่อนลอยมาโดยนภากาศแล้วแลตกลงในที่ประชุมสงฆ์
จะได้จำเพาะเจาะจงลงว่าเป็นของ
พระภิกษุรูปใดรูปหนึ่งก็หามิได้.....